Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 247. — ŠTEV. 247. NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 20, 1915. — SREDA, 20. OKTOBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

DIPLOMATI SO SE PRESELILI IZ NIŠA V MONASTIR.

AVSTRIJSKA ARMADA JE VČERAJ ZAVZELA OBRENOVAC.

BOLGARI PRAVIJO, DA BODO V TREH DNEH PRED NIŠEM.

AVSTRIJCI ZATRJUJEJO, DA SO VJELI 200 SRBOV. — KO SO PRIŠLI BOLGARI V VRANJO, SO JIH SRBI ZAHRBTNO NAPADLI. — ITALIJANSKO BRODOVJE JE ODPLULO PROTI EGEJSKEMU MORJU. — RUSKI CAR JE IZJAVIL, DA SO BOLGARI IZDAJALCI. — ITALIJA JE NAPOVEDALA BOLGARSKI VOJNO. — SIN GRŠKEGA KRALJA SE JE PONESREČIL. SRBSKA VLADA JE OSTALA V NIŠU. — IZKRCAVANJE ČET V SOLUNU.

POROČILA ZAVEZNIKOV.

Bolgari zavzeli del železniške proge.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je železniška zveza med Nišem in Solunom prekinjena ter da imajo del proge Bolgari v svojih rokah. Prekinjena je tudi brzojavna zveza med Grško in Srbijo.

V Nišu je bilo uradno razglašeno, da so zavzeli Bolgari ozemlje v okolici Ristovaca in Vranje. Obe mesti ležita ob železniški progi. V dolini reke Vlasine se vrše obupni boji. Dosedaj se še ne more reči, katera stranka bo zmagala.

Monastir.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Srbska narodna banka se je preselila iz Niša v Monastir. Vlak, ki je vozil knjige in blagajno, so Bolgari obstreljevali.

Vroči boji pri Strumnici.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Tukajšnja Havasova brzojavna agentura je dobila iz Soluna preko Milana brzojavko, da so imeli Bolgari pri zavzetju Strumnice silno velike izgube. Francoski in srbski vojaki so uničili več bolgarskih bataljonov.

V brzojavki je omenjeno, da so se francoske in angleške čete udeležile bojev severno od Doirana in ob reki Vardar. Nekaj časa so Bolgari dobro napredovali, slednjič so se pa morali umakniti pred srbsko premočjo.

Italijansko brodovje.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Danes so sporočili iz Brindisi, da je odplul velik del italijanskega brodovja proti Egejskemu morju. Italijanske bojne ladije se bodo najbrže udeležile blokade bolgarske obali.

Izjava ruskega cara.

Petrograd, Rusija, 19. oktobra. Ruski car je izdal danes sledeči manifest:

S tem naznanjamo vsem svojim zvestim podanikom, da se je Bolgarska že dolgo časa pripravljala na izdajstvo slovanske stvari. Od začetka se nam je dozdevalo to nemogoče, sedaj, ko nas je izdala, pa vemo, da je resnica. Bolgarske čete so napadle našega zvestega zaveznika, ki je že skoraj izkrvavel v boju z močnejšim.

Rusija in njeni zavezniki so poskušali pregovoriti Ferdinandovo vlado, pa ni nič pomagalo.

Bolgari, ki so iste vere kakor mi, Bolgari, katere smo mi osvobodili izpod turškega jarma, so se združili z našimi največjimi sovražniki in so s tem pokazali, da so odločni nasprotniki vsega, kar je slovansko.

Ruskemu ljudstvu je žal, da je bilo storjeno to izdajstvo, toda sedaj se ne more več pomagati. Srce nam bo krvavelo, ko bomo prijeli meč v roko in šli v boj proti ljudem, ki so nam bili nekoč veliki prijatelji.

Itaolija je napovedala vojno.

Rim, Italija, 19. oktobra. — Stefani-agentura poroča, da je italijanska vlada napovedala Bolgarski vojno.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Tukajšnja Havas-agentura je dobila iz Rima sledeče poročilo:

Na povelje kralja je italijanska vlada izjavila, da obstoji med Italijo in Bolgarsko vojno stanje, ker je Bolgarska napovedala Srbiji vojno.

Balkanska kampanja.

Napolj, Italija, 18. oktobra. — Potniki, ki so dospeli s parnikom "Rumania" z Balkana, so izpovedali, da si Avstrija in Nemčija na vse načine prizadevata preprečiti Rusom, da bi ne prišli na Balkan.

Diplomati so se preselili.

London, Anglija, 20. oktobra. "Morning Post" je dobila iz Aten brzojavko, da so diplomati pred par dnevi odpotovali iz Niša v Monastir. Srbska vlada se nahaja še vedno v Nišu.

Srbi zapustili Košano.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — "Tempsu" poročajo, da Bolgari uspešno prodirajo skozi Macedonijo in da so Srbe pregnali iz Košane.

Bolgari so nadalje zavzeli tudi Vranjo, sedaj se pa borijo za višine, ki leže okoli tega mesta.

Izkrcavanje čet.

London, Anglija, 19. oktobra. Iz Soluna poročajo, da se v tamošnjem pristanišču nočindan izkrcujejo zavezniške čete. Ko se izkrcajo, imajo par ur počitka, potem se pa takoj odpeljejo z železnico proti severu.

NEMŠKO - AVSTRIJSKO - BOLGARSKA POROČILA.

Zavzetje Obrenovca.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Uradno poročilo, ki je bilo danes izdano, se glasi:

Avstrijsko-ogrske čete so pod poveljstvom generala Koevesa zavzele srbsko mesto Obrenovac.

Južno od Belgrada so zavzeli zavezniki vse višine ter višine pri Ripanju in Groki. Iz tega je razvidno, da se nahajajo že dvajset milj v srbskem ozemlju.

Levo krilo, kateremu poveljuje general Gallwitz, je zavzelo okolico Sone in Malakrisna.

Armada bolgarskega generala Bogačeva, prodira proti dolini Pirota. Niš je oddaljen od Pirota komaj 40 milj.

Bogat plen.

Dunaj, Avstrija, 19. oktobra. — Danes je bilo tukaj uradno razglašeno: — Avstrijsko-nemške čete ob celi fronti napredujejo.

Avstrijski vojaki so zavzeli včeraj o polnoči mesto Obrenovac in vse višine, ki leže južno od mesta. —

Čete, ki prodirajo iz Belgrada, se približujejo Ripanju.

V tridnevnih bojih pri Avali so vjeli Avstrijci 15 srbskih častnikov in preko 2000 mož. Poleg tega so zaplenili tudi veliko množino vojnega materijala. Bolgari so zavzeli prvo sovražniško bojno črto vzhodno od Pirota, in prodrli do Vranje.

Zahrbten napad.

Sofija, Bolgarsko, 19. oktobra. Iz velikega glavnega stana bolgarske armade je dospelo danes sledeče poročilo:

Naše armade uspešno napredujejo. V dolini reke Morave so zavzele mesto Vranjo, sedaj pa prodirajo proti Skoplju in Nišu. Ko je naša kavalerija prijezdila v Vranjo, jo je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Kmalo zatem so pa padli prvi streli. Srbi so skoraj iz vseh hiš streljali na bolgarske vojake, ki najprej, v splošni zmedi niso vedeli, kaj začeti. Bolgarom ni preostajalo drugega kakor požgati nekaj hiš in aretirati vse sumljive prebivalce. Izročili so jih vojnemu sodišču, ki jih je obsodilo na smrt.

Pri Egri Palanski smo vjeli neki srbski bataljon.

V dolini Bregalnice smo zavzeli mesto Košano.

Izjava nemškega kritika.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Vojaški kritik major Morath piše v 'Berliner Tageblattu' med drugim tudi sledeče:

Nemške armade so stopile na francoskem in ruskem bojišču v defenzivo. Nemci in Avstrijci so koncentrirali vso svojo pozornost na Balkan. S Srbijo bodo imeli veliko dela. Dežela je dobro preskrbljena z vsem potrebnim, srbski vojaki so na boljšem glasu kakor pa nemški. Srbi se bodo borili za obstanek in že sedaj se ve, da bo ta borba strašna. Sovražnika, kljub temu, da ni mnogoštevilen, ni treba podcenjevati.

Sin grškega kralja se je ponesrečil.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Iz Aten poročajo, da je padel princ Aleksander, drugi sin grškega kralja, s konja in da se je precej nevarno poškodoval. — Zdravniki so izjavili, da bo ozdravel.

V treh dneh pred Nišem.

Washington, D. C., 19. oktobra. Tukajšnje bolgarsko poslaništvo je dobilo danes oficijelno poročilo, da so Bolgari zavzeli Vranjo ter da prodirajo Bolgari na celi črti proti vzhodu.

Poslanik je izjavil, da bo Bolgarska armada brezdvomno že v treh dneh pred Nišem.

Napad na Dardanele.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Neki nemški časopis piše: — Iz poročil, ki prihajajo izpred Dardanel, je razvidno, da se je angleško-francoski napad na Dardanele popolnoma ponesrečil. Zavezniki so se umaknili, in naznanjajo, da potrebujejo svoje čete v Srbiji. To je le prazen izgovor. Če bi Angleži in Francozi količkaj upali, da bodo osvojili Dardanele, bi niti enega vojaka ne odpoklicali z Galipolisa.

Mnenje grofa Andrassyja.

Budimpešta, Ogrsko, 19. oktobra. — Bivši ogrski minister grof Andrassy je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu:

Časopisje neprestano poroča, da se bo Rumunska pridružila zaveznikom in da se tozadevna pogajanja že vrše. To ni resnica. Kdor ve, kako previdni so rumunski diplomati, bo tudi vedel, da zaenkrat ne more biti niti govora o kakem kompromisu med Rumunsko in zavezniki. Rumunska nikakor ne bo dopustila Rusom, da bi poslali skozi njeno ozemlje čete. To bi značilo zanjo pogin. Rumunska vlada prav dobro ve, da bo imela od sedanje vojne le v tem slučaju dobiček, če bo ostala nevtralna. Pri mirovnih pogajanjih bodo morale njene zahteve upoštevati obe stranki.

Izpred Dardanel.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Iz Carigrada poročajo, da je izdal turški generalni štab sledečo izjavo:

Na polotoku Galipolisu je zavladal skoraj popolen mir. Zavezniki so začeli prevažati svoje čete v Solun in kmalo bo prišel čas, ko ne bo na Galipolisu nobenega francoskega oziroma angleškega vojaka. Naše utrdbe pri Sed-il-Bahru in pri Avi Burnu so sicer precej poškodovane, pa jih bomo z lahkoto popravili. Skoraj nevrjetno se nam zdi, da bi se zavezniki še kdaj upali izkrcati na Galipolisu. Ta njihova neuspešna ekspedicija je zahtevala skoraj 200,000 človeških žrtev.

Položaj v Kavkazu je neizpremenjen.

Z iztočnih bojišč.

Nemci pred reko Dvino.

Nemci poročajo, da so zavzeli zadnje ruske postojanke pred reko Dvino.

BITKA OB STYR.

Iz Berlina se poroča, da se ta bitka ugodno razvija. — Ruska oficijelna poročila.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. Glede operacij v Rusiji se glasi v današnjem oficijelnem poročilu:

Armadna skupina maršal Hindenburg: — Južno od Rige so zavzele naše čete več ruskih postojank ter dospele do reke Dvine, iztočno od Borkovic. Ujelo se je enega častnika in 240 mož ter zaplenilo dve strojni puški.

— Odbilo se je naskok Rusov severozapadno od Jakobstadt.

— V okolici Smoley so naši obrambni topovi izstrelili iz zraka neki francoski aeroplan, ki je bil opremljen z angleško strojno puško. —

Armadna skupina princ Leopold: — Poročati ni ničesar novega. —

Armadna skupina general Linsingen: — Bitke, o katerih se je poročalo včeraj popoldne in ki se vrše v okolici reke Styr, se razvijajo ugodno za nas.

Rusi poročajo o uspehih.

Petrograd, Rusija, 19. okt. — Nemške izgube pri naskokih na Dvinsk se oficijelno ceni na 80,000 mož.

Poroča se nadalje, da se avstro-ogrske čete v Galiciji stalno umikajo pred Rusi in da so ujeli slednji v zadnjih 24 urah preko 800 mož.

— Nemci nadaljujejo s svojo novo ofenzivo v okolici Rige, a se jih je vrglo pri Mitavi preko reke Aaa. —

London, Anglija, 19. oktobra. Glasom oficijelnega poročila iz Berlina je dospela Hindenburgova Riga-armada do reke Dvine in sicer pri reki Borkovic. Ta zelo važni uspeh se je doseglo, potem ko so nemške čete zavzele postojanke, katere so imeli Rusi zasedene pred to reko.

— Sedaj se približujejo Nemci temu važnemu pristanišču. — Borkovic mora biti zelo majhen kraj, ker ni zaznamovan na zemljevidih.

25,000 jetnikov.

Angleški državni podtajnik Tennant je izjavil, da se nahaja v Nemčiji 25,000 Angležev.

London, Anglija, 19. oktobra. Kot odgovor na neko vprašanje v poslanski zbornici je izjavil angleški podtajnik Tennant vojnega ministrstva, da se nahaja 25,000 Angležev v Nemčiji v vojnem jetništvu.

Glasom neke Reuter-jeve brzojavke z Dunaja je izvršil avstrijski general Pickler samomor, ker se je baje bal operacije, kateri bi se moral podvreči.

Usmrčenje špijona v Londonu.

London, Anglija, 19. oktobra. Oficijelno se je objavilo, da se je spoznalo krivim dva špijonaže obdolžena jetnika. Prvi je bil obsojen na pet let ječe, drugi pa na smrt. Smrtno obsodbo se je izvršilo danes zjutraj.

Z zapadnih bojišč.

Velika bitka pri Rheims.

Po prvotnih uspehih so vrgli Francozi Nemce nazaj. — Obstreljevanje na različnih mestih.

BERLINSKO POROČILO.

V berlinskem poročilu se glasi, da so boji pojenjali in da ni poročati dosti novega.

Berlin, Nemčija, 19. oktobra. — Nemško vojno ministrstvo je danes na kratko poročalo, da se ni na zapadni fronti pripetilo ničesar važnega.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — V današnjem večernem poročilu se glasi, da so vprizorili Nemci danes zjutraj z močnimi oddelki na deset kilometrov dolgi fronti, zapadno od Rheims naskok, pri katerem se je uporabljalo dušeče bombe.

—Nemški infanteriji se je posrečilo na več mestih prodreti francosko bojno črto, a se jo je potom protinaskokov zopet vrglo iz zasedenih postojank.

— Nemška infanterija je imela velike izgube.

— Na ostali fronti so se vršili artilerijski boji, ki so bili posebno ostri pri Loos, severno od Aisne, nadalje med rekama Maas in Mosel ter v Lotaringiji, južno od Leintrey.

V popoldanskem poročilu se glasi, da se je odbilo v ponedeljek zvečer tri nemške naskoke severoiztočno od Souchez. Južno od reke Somme se je vršil infanterijski boji, katerih sta se vdeležili obe stranki.

— Francoski letalci so obstreljevali tekom noči nemško letalno polje v Burlincourt, ki leži severoiztočno od Chateau Salins.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 19. oktobra. V svojem oficijelnem poročilu pravi angleški vrhovni poveljnik, maršal sir John French, da so se vršili južno od La Bassee prekopa artilerijski boji.

Iz njegovih poročil je nadalje razvidno, da so se Nemci zopet polastili griča štv. 70, katerega so preje Angleži odvzeli Nemcem.

Angleške izgube.

London, Anglija, 19. oktobra. V danes objavljenem seznamu izgub se navaja imena 104 častnikov in 2845 mož, ki so bili mrtvi, ranjeni ali pogrešani. Mrtvih je bilo 31 častnikov in 458 mož.

Volitve v državi New Jersey.

Včerajšnje glasovanje v državi New Jersey ni prineslo ženskam političnе enakopravnosti, za katero se borijo že leta in leta. Z večino kakih 52,000 glasov so se odločili volilci države proti ženski volilni pravici ter stem dokazali, da so jim principiji demokracije neznani in da še globoko tiče v preživelih nazorih prejšnjih stoletij.

Odklonilo se je tudi nadaljna dva amendmenta k ustavi, dasiravno je bila opozicija manjša kot proti splošni volilni pravici.

Najugodnejša poročila za žensko volilno pravico so prišla iz Asbury Park.

Švedski parnik je bil preveden od angleškega podmorskega čolna v Reval.

London, Anglija, 19. oktobra. "Nordland Sposten" v Gefle, Švedsko, poroča, da je švedsko poslaništvo v Petrogradu sporočilo švedskemu zunanjemu uradu, da je neki angleški podmorski čoln zajel švedski parnik "Nike" ter ga prevedel v Reval, rusko pristanišče. Parnik je imel na krovu železno rudo ter je bil namenjen iz Švedske v Stettin.

Parnik "Aleppo" Wilson črte, je bil danes potopljen. Posadka se nahaja na varnem.

Kriza v kabinetu.

Ministrski predsednik Asquith je zbolel in kralj se posvetuje z Bonar Law.

London, Anglija, 19. oktobra. Malo predpoldne je bilo izdano sledeče oficijelno poročilo:

"Ministrski predsednik Asquith je zbolel na želodčnem kataru ter mu je treba par dni popolnega počitka."

Malo preje se je ministrski predsednik še vdeležil konferenc vojnega komiteja in kabineta. Vsa ta posvetovanja so se vršila v njegovem privatnem stanovanju.

Lloyd-George odgovarja na vprašanja.

V odsotnosti ministrskega predsednika je imel danes v poslanski zbornici Lloyd-George govor ter spretno pariral vsa vprašanja, ki bi bila naperjena za vlado. Na zahtevo, naj govori o situaciji v Dardanelah, je odgovoril, da mu je za sedaj nemogoče odgovoriti na to vprašanje.

Glede vdeležbe Italije v Srbiji je mogel reči le toliko, da se dogovarjajo zavezniki, na kak način naj bi pomagala Italija Srbom.

Kralj se je posvetoval z Bonar Law.

Radi konference med kraljem ter kolonijalnim ministrom Bonar Law je nastala govorica, da ga je kralj pozval, naj prevzame sestavo novega ministrstva.

Kot posledico resignacije generalnega odvetnika Carsona se splošno pričakuje volilno kampanjo Carsona proti dosedanjemu kabinetu. Glasi se, da smatra on nov kabinet za absolutno potreben, nakar bi bila Angliji zagotovljena zmaga.

Vspričo politične krize so stopile v ozadje vojaške težkoče, s katerimi se morajo boriti zavezniki, in cela Anglija napeto pričakuje, na kak način se bo posrečilo poravnati diference med člani kabineta. Listi in politiki soglašajo v tem, da so nastopili resni spori glede prisilne konskripcije in glede orijentalnega vprašanja. Tudi resignacijo Carsona se označuje kot posledico teh diferenc v mnenju, dasiravno pozitivno ve, da je odstopil Carson iz približno istih nagibov kot je francoski minister Delcassé.

Proti splošnim volitvam.

Kabinet in dežela bi smatrala splošne volitve po strankah kot kalamiteto. Če bi se tako volilno vprašanje zvezalo z vprašanjem prisilne konskripcije, bi to vzbudilo velike razredne boje.

Veliko se razpravlja o vprašanju, kako spraviti v vlado mlajše moči. Nadalje se glasi, da je kabinet 22 članov preveč obširna korporacija za vodstvo dežele. Nasprotno pa vlada v kabinetu nezadovoljstvo nad tem, da je vodstvo vojne izročeno v roke majhnemu komiteju.

Angleška križarka na obali Texasa.

Beaumont, Tex., 19. oktobra. — V bližini Sabine Bar leži angleška bojna križarka, o kateri se domneva, da je namenjena za varstvo dveh petrolejskih parnikov, ki jemljeta v Sabine Bar petrolej na krov. Danes so dospela sem poročila, da preži v zalivu neka nemška jahta, ki hoče napasti parnike, ki pridejo ali odhajajo iz pristanišča.

Torpediranje dveh nemških parnikov.

Stockholm, Švedska, 19. okt. — Nemška parnika "Pernambuco" in "Soederhamm" sta bila v pretekli noči na švedski obali torpedirana od nekega angleškega podmorskega čolna.

Parnik "Pernambuco" se je potopil s tovorom železne rude, dočim je imel parnik 'Soderhamm' na krovu tovor stavbinskega lesa. Oba parnika sta bila na poti proti Nemčiji.

Priznanje Carranze.

General Venustiano Carranza je bil priznan od vlade Združenih držav kot načelnik mehiške vlade.

Washington, D. C., 19. okt. — Danes se je završilo formalno in uradno priznanje de fakto vlade v Mehiki, na koje čelu stoji general Venustiano Carranza. Državni tajnik Lansing je pustil izročiti zastopniku Carranze, Elisco Arredondo tozadevno listino. Arredondu so istotako došla priznavalna pisma od drugih vledežencev panameriške konference, ki imajo slično vsebino kot ono državnega departmenta.

Državni tajnik Lansing je poslal pismo potom sla in pozneje je bil Arredondo povabljen od državnega tajnika, naj se vdeleži v državnem departmentu konference glede položaja v Mehiki. Jutri se bo podal Arredondo v Saltillo, Mehiko ter bo izročil generalu Carranza priznavalno pismo Zdr. držav. Priznanje od strani drugih velesil se bo izvršilo v najkrajšem času.

Pričakuje se, da bo velika Britanija prva. Angleški gerent v Mehiki, T. B. Hohler, se nahaja sedaj v New Yorku ter se ga pričakuje v Washingtonu za jutri. On bo sporočil angleškemu zunanjemu uradu o koraku Združenih držav in priznanje bo sledilo najbrž takoj za tem.

Dasiravno se ni dosedaj še ničesar odredilo glede novega poslanika v Mehiki, se vendar smatra za gotovo, da bo imenovan na to mesto dosedanji poslanik v Chile, Fletcher. On ima kot diplomat v latinskih južnoameriških državah veliko skušnje ter ga je imenoval predsednik Wilson veleposlanikom. Fletcher je republikanec.

Resignacija španskega ministra.

Pariz, Francija, 19. oktobra. — Glasom poročil iz Madrida je resigniral španski finančni minister.

Bogata žetev vojne industrije.

Bethlehem Steel Co. akcije so poskočile od $25 na $500.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga oštam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebo, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.80	120....	18.60
10....	1.60	130....	20.15
15....	2.40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.25
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5.50	180....	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38.75
55....	8.60	300....	46.50
60....	9.40	350....	54.25
65....	10.15	400....	62.00
70....	10.95	450....	69.75
75....	11.70	500....	77.50
80....	12.50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.50
110....	17.05	1000....	154.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Dolarji in naši mrtveci.

Glede spora med Nemčijo in Združenimi državami je vlada v Washingtonu pravilno spoznala, da je vsled resnosti tega spora nemogoče otvoriti pogajanja z Anglijo, dokler se ne reši vprašanja z Nemčijo.

V slučaju "Lusitanije" je bilo ubitih brez vsake potrebe nad sto ameriških državljanov, vštevši ženske in otroke. Tega zločinstva nad človečanstvom ni bilo mogoče opravičiti. Razžaljenje nevtralne, v prijateljskih odnošajih živeče države je bilo brez vsakega prejšnega slučaja. Bilo bi zadostno vzroka za to deželo, če bi prijela za orožje, če bi hotela tako.

Ta dežela pa ni hotela prijeti za orožje. Zadovoljila se je z zahtevo, naj se da opravičilo, naj plačajo Nemci primerno odškodnino ter prestanejo z nadaljnimi sličnimi morilnimi operacijami.

V kolikor je znano občinstvu, ni bilo dosedaj še nobenega opravičila za zločin od strani Nemčije. Zadeva stoji na istem kot je stala ono jutro, ko se je završila katastrofa.

Če je položaj tak, kaj more storiti naša vlada z ozirom na Anglijo? Angleži so omejevali našo postavno zajamčeno trgovino ter jo v gotovih slučajih tudi preprečili.

Ali pa moremo prijeti Angleže za to omejevanje, če je ostal umor tako številnih brez vsakega popravila, da, celo opravičila? Ali moreta London in Pariz resno misliti, da so naše zahteve resnične, glede katerih se gre le za dolarje, dočim bi mirno trpeli, da uničuje Nemčija življenja ameriških državljanov?

Vladi te dežele je treba vedeti, da ni narod pozabil žaloigre "Lusitanije", da je ne bo pozabil in da noče biti igrača v rokah nemško-ameriških politikov ter da se ga ne more vkloniti pod jarem interesov Nemčije in Avstrije.

Čisto navadni razum zahteva, da mora dobiti Amerika opravičilo za smrt njenih državljanov, predno zahteva od kake druge države, da popravi škodo v materijalnem smislu.

V resnici je več kot komično, da je bil izvoljen za glavnega govornika proti turškim nasiljem proti Armencem ruski Žid. Če bi hotel ta protestirati, bi našel veliko bližje ležečih vzrokov za tak protest.

Priznanje sklenjeno.

Washington, D. C., 18. oktobra. Po seji panameriške konference je izjavil danes državni tajnik Lansing, da bo priznala konferenca na podlagi navodil različnih vdeleženih vlad faktično vladajočo stranko v Mehiki, koje vrhovni načelnik je general Carranza.

S tem bodo posli panameriške konference končani ter bo danes odgodena.

Brez volje.

(Nadaljevanje.)

"Sanjalo se mi je namreč zaporedoma enako, da sem se vozil po morju. Nekdo me je vabil na onkraj z rožnato roko. Ali sreča? Ko sem odveslal precej v ocean, zapazim štrleč vrak, katerega je prevračalo valovje. Od njega se utrga deska, vsiljivo skače proti meni, zadene v čoln, da poči, kakor bi kdo ustrelil s samokresom. Jaz se prekucnem, padam — padam v globočino. Ko trčim na dno, se prebudim. Kaj bi to pomenjalo?"

"Ne vem vam razvozljati, mladi prijatelj."

Starec je prijel mladeniča za roko, pogledal predse v neskončnost... Kakor bi se mu duh vračal iz dežele skrivnosti, reče duhovni gospod s preudarkom:

"Neki tragičen zakon vlada po vesoljstvu. Pojavlja se kolikor toliko v življenju vsakega smrtnika. Bodite dušni atlet, da vam ne bode vsaka malenkost podrla notranje eksistence..."

V.

O Binkoštih je "Triglav" priredil iz let v Ljubno na Gornjem Štajerskem. Ves brzovlak so napolnjevali slovanski glasovi. Po hodnikih so naši akademiki peli naše narodne, v kupejih so tarokirali, a drugi so se krepčali z buteljkami in z gnjatnimi kruhki.

Le eden izmed njih nepremično zre na bežečo okolico. Mura teče na Slovensko, hribi skačejo proti jugu, a tudi njegove misli rojijo kakor bučelice v spodnje pokrajine k svoji matici — k Juliji...

Jesensko solnce je dremalo nad rjavo dolino in medla svetloba je visela kakor predivo nad Travežem, ko se je zadnjič poslavljal od nje. Njeno črno oko mu je v srce vlilo vročino, ki ga je grela vso zimo. Mirjade snežink bi bil raztopil na prsih in glavo bi si bil ohladil s srežem iz Mure...

Oddaljenost je v Pavlovi domišljiji še olepšala Julijo, katero je imenoval v pismih "planinsko rožo". A tudi ona mu je odgovarjalo ginjeno. Prvo pismo je začela posebno poetiško:

"Pripognite se, drevesa, in pripognite se ve, gore, da bom videla k svojemu predragemu..."

Prvo pomladansko cvetko mu je poslala Julija kot pozdrav iz domovine, češ, da globača še zeleni in črnoglavka gnezdi v njenem grmovju...

A zadnje pismo je bilo obupno. Mati ji je zbolela opasno, da sama le malo zasluži. Vrhutega ji je njegova mačeha odvrnila vse gospe, ki so prej naročevale pri njej. Konec pisma pa je bil nerazločen. Vse črke na zadnji strani so se razlekle v neki mokroti. Ali v solzah, ki so najmočnejše žensko orožje? Uganil je le tri besede: "sramota nezakonske matere"...

Takoj ji je poslal svoj večmesečni založek. Dobra sestra Ida mu je skrivši pošiljala precejšnje svote, ker je bila do štiriindvajsetega leta zavarovana za 5000 goldinarjev, od katerih mu je delila po obilni sestrini ljubezni...

"Kaj se boš držal kakor Hamlet Drugi?" mu potrka Filip Zagožan na ramo.

"Rad živim v spominih..."

"Površnež živi samo v sedanjosti, melanholik v preteklosti, a popoln človek v vseh treh časih!"

"Kako bode z našo slavnostno akademijo?" obrne Pavel pogovor.

"Vsa slovanska društva so z nami, le Poljaki so odrekli!"

"Slovanska vzajemnost!"

Po Ljubnem so isti dan prevladovali slovanski jeziki. Prebivalstvo je bilo razburjeno, nekateri od jeze, drugi od veselja.

Zlasti mnogo rudarjev iz Ljubnega in Fohnsdorfa se je pridružilo dijaštvu, ki jih je rado sprejelo, ker je narodnost le gola ideja, toda posamne osebe imajo realno vrednost. Prav o tem predmetu je razpravljal slavnostni govornik Filip Zagožan. Filizofov izrek, da narodnost ni žival, katero bi naj redili vsi, a nekateri molzli, so viharno oploskali.

Po oficijelnem delu hiti pretežni del mladine na plesišče, drugi pa s svojimi delavskimi rojaki pijejo in pojejo pobratimijo. Filip Zagožan se oglasi k besedi in jo zavije na šaljivo stran.

"Slavna gospoda! Mi Slovenci in sploh Slovani smo vedno žejni. Naš jezik to izpričuje; naš jezik namreč kot ud, ki je vedno suh, kakor tudi naš jezik kot občevalno sredstvo. Od "lačen" imamo nasprotni izraz "sit"; od "žejen" pa nimamo zanikalnega izraza. Ko so naši praočetje pričenjali milo materinščino, niso spoznali nežejnosti. Menda so se ravnali po svetopisemskem Faraonu, ki je pomilostil točaja, peka pa ne, češ, da je piti več kakor jesti. Mi pa zasledujmo svoje pradede po pregovoru:

Kakšno drevo — takšen klin,
kakšen oče — takšen sin!

Povzdignem svojo čašo na zdravje in pobratimstvo delavstva in dijaštva. Ta dva največja dela našega naroda naj živita!"

Po tej napitnici se dijaki še bolj seznanijo z delavci. Razdeljujejo med nje svoje posetnice.

Pavel Pregelj ni zaostajal za drugimi. Našel je celo rudarja iz svojega kraja. Praznično oblečen mož se mu predstavlja s tankim glasom:

"Hugon Repavs!"

"Ste že dolgo tukaj?" ga vpraša Pavelj.

"Šest let."

"Ne pojdete nič v Travež?"

"Čez dva ali tri mesece grem za stalno, da prevzamem posestvo, ker ga starejši brat noče zaradi dolgov."

"A vi si ga upate?"

"Prihranil sem si precej."

"Neverjetno!"

"Štedil sem, da sem si le o največjih praznikih privoščil kaj boljšega."

Pavel čudoma ogleduje svojega krajana, kateremu kipi zdravje iz vseh udov. Le stisnjene obrvi in droben glas ga označujeta za varčljivca.

"Mene najbrž ne poznate?"

"Ne."

Jurist mu poda vizitko, katero Repavs pospravlja med druge listine. Pavel zatrepeta, ko med njimi zapazi znano pisavo. Netaktno segne po dotičnem pismu, češ, ali nosi pečat iz Traveža.

"Da!" odvrne Repavs.

Pavel čuti, da mu vsa kri roji k skrčenemu srcu. Na obratni strani čita razločno: "Oddala Julija Sušar v Travežu."

"Slišal sem jo enkrat peti na veselici", reče malomarno Pavel, da prikrije svojo osuplost.

"O, z Juliko se poznava že iz mladih let. Skupaj sva pasla in v globači nad Travežem sva imela grmič za stanovanje, kakor sva rekla po otročje."

"Ali vam piše večkrat?"

"Prej sva si redno dopisovala, toda nekako pred letom je ona prenehala, pa ne vem, zakaj."

"Kaj novega?"

"Oče ji je umrl nagloma. Povablja me tudi, da jo obiščem, če se res vrnem domov, kakor je slišala."

Pavel je izvedel zadosti. Segel je svojemu tekmovalcu z navidezno prijaznostjo v roko:

"Stara ljubezen ne zarjavi..."

Med zidovjem ga je hotelo zadušiti. Bežal je s trdimi koraki po mestnem tlaku v gozdič. Misli mu zalivajo glavo, a v srce mu leze najhujši črv — ljubosumnost.

"Ali je res začetek ljubezni vnema, a konec je — kes?"

Kakor obstreljen se zažene po peščenih potih. Tuintam postoji, se nasloni na deblo ali sede na klop.

"Zdela se mi je kakor nevesta v visoki pesmi mojega življenja... Oh, prevara!..."

V drevoredu bolj teka kakor se izprehaja. da luna utone za gore. Nebo se začne oblačiti v škrlat... Zvezde, nočne čuvajke, gredo k počitku... Bele breze, ki so v mesečini stale kakor tihe sveče, določnejše zasvetlikajo izmed drugih debel in se vžgo kakor po jutranji daritvi. Po zelenju potegne veter, dih večnosti, opominjajoč, da človek pozabljaj svoje umirljive bolečine...

Pavlu je odleglo v hladu in gibanju. Vrne se k hotelu "Pri treh jagnetih", kjer se je vršila slavnost. Naroči kuhanega vina, da se ogreje, še bolj pa, da pije kakor iz reke Lete pozabljenje. Maž pije kaj več, da si odpodi dolgčas, praznoto v glavi, ali otožnost, praznoto v srcu.

"V žalosti je nekaj poezije, a v sitnosti je neumnost!" ogovori Pavla Zagožan, ki ga je pogrešal, iskal in poslednjič našel v stranski sobici. Siloma ga pelje na plesišče, da mu obrne misli na druge predmete, ker je prej prisluškoval njegovemu pogovoru z Repavsom.

"Ideali so kakor orehi, ki polagoma začrvé. Pravočasno jih moramo pojesti, kakor je delal stari Kronos s svojimi otroki in rodil druge. Enako je z ženskimi vzori... Izberi si jih — novih!"

Zagožan ga potisne v šumečo dvorano. Pari se sučejo v vrtincih, srce na srcu, roka v roki, a na blazinah ob stenah sedijo gospodične z lastivičje živimi očmi in čakajo plesalcev...

Izletniki so se vračali v Gradec. Kdor ni spal, je vsaj dremal. Niti dolge disonance škripajočih komes niso motile utrujencev. Samo stud. iur. Pavel Pregelj se drži pokoncu. Davi še je mnogo plesal in se šalil, da se mu zdaj zdi, kakor da bi se bil zabaval zadnjikrat. Tudi obsojencu privoščimo zadnje trenutke vesele.

"Nisem verjel, da more človek tako ljubiti človeka, kakor jaz Julijo..."

Človek se pač boji izgubiti dragoceno reč. Čim bolj drugi silijo za zakladom, tem višje ga cenimo sami.

"Najbrže med Julijo in Hugonom ni drugega kakor le prijateljstvo iz mladosti..."

A Pavel nezadovoljno odkima, ko se spomni, da sta si redno dopisovala, predno je on stopil med njiju. Sploh pa nerazvito znanje iz otroških let večkrat požene rdečo cvetko zrele ljubezni...

V Brucku vstopi v Pavlov kupej nov potnik z Bädeckerjem v roki. Možicelj si obriše voščeno plešo ter se predstavi za c. kr. poštarja.

"Vračam se z daljšega potovanja po Moravskem in Češkem, ko smo prej imeli na Dunaju stanovsko zborovanje."

"Za povišanje plače?" vpraša Pavel.

"Da."

"Ali bo kaj?"

"V kratkem. Tako so obljubljale merodajne osebe."

Pavlu se zgane srce kakor vejica, na katero prileti tičica. Nova misel ga pretrese. K pošti bo prestopil, da bo prejkotrpej svoj gospod...

"Predno bo Repavs doma, prebijem izkušnjo in poletim po Julijo. To bo presenečenje, ker ji ne razodenem novega načrta!"

Visokošolec je od sopotnika natančno poizvedoval potrebnosti za novi poklic. Potem se je zopet zapredel v svoje misli. Čutil se je zopet srečnega...

Človek pač s svojimi predstavami osrečuje samega sebe. Naše dušno razpoloženje takorekoč presadi vse reči in dogodke okoli nas. A kljub tej modri naredbi čujemo le pravljico o sreči. Pristnega gorja, krčevitih vzdihov, solnato bridkih solzá pa najdemo v obilici.

O, Bädecker, zaznamuj vsa pota trpljenja z natančno, grozno natančno navedbo, odkod prihajajo in kam vodijo...

(Dalje prihodnjič.)

Iz dežele, kjer ne lažejo.

Mož je šel s svojo ženo po vrtu. Bil je širok, močan, kot da bi kljuboval celemu svetu. Žena je dvigala glavo, hodila samozavestno kot človek, ki je srečen.

Daleč tam spodaj, kjer so žarele rože, kjer so bila drevesa, je stala hčerka. Stara je bila sedemnajst let, bila je močna in vitka, in solze je imela v svojih mladih očeh.

— Sedaj je postala dekle, — je rekel mož.

Žena je prikimala.

— Od danes naprej naj stanuje v izbi, kjer si stanovala ti, ko si bila še dekle. Ali še veš?...

— Vem, — je rekla in zardela.

Pokazal je okno, ki je blešćalo sredi grmovja.

— Preko zida sem bil splezal,— je rekel; — stara dva sta spala, pes je bil pa moj in tvoj prijatelj in naju ni izdal. Zavihtel sem se na drevo, plezal sem z veje na vejo, dokler nisem priplezal do okna...

— Spominjam se, vedno mislim na to, — je odvrnila žena in še bolj zardela.

— Še danes jo pusti v izbo, — je rekel in odšel proti hiši.

— Kam pa greš? — ga je vprašala žena.

Pokimal ji je in se zasmejal: — Grčo, na kateri sem strgal svoje poročne hlače, bom odžagal.

Posledica kihanja.

Kihanje je bilo vzrok, da se je ločilo zakon. Ločitev se je dovolilo nekemu Neal Harrisonu iz Nyack, N. Y. Harrison je izpovedal, da je šel s svojim bratom obiskat svojo ženo, od katere je živel ločeno. Bila je v lahki opravi ter videti precej nervozna. Naenkrat pa je bilo slišati kihanje, in sicer iz neke omare. Oba brata sta nato našla nekega Kleina, oblečenega v nočno obleko. To je bilo zadostno za sodnika, da je proglasil ločitev zakona.

Razne zanimivosti.

Prvo premirje na sneženih poljanah?

Dopisnik "Pester Lloyda" poroča iz vojnega tiskovnega stana: Neka visoka osebnost je izjavila: Z armado, katera se je deset mesecev pripravljala, vežbala, ojačevala in izpopolnjevala, se italijanskemu sovražniku, čeprav mu stoji nasproti samo en del naše armade; kljub trimesečnemu neprestanemu obupnemu navalu ni posrečilo, da bi se polastil tudi samo goriškega obmostja. Ni treba posebne bistroumnosti, da bi uganili defenzivne momente avstrijskih čet in si napravili sodbo o mogoči izpremembi v trenutku, ko ti motivi ne bodo več nadvladovali. Na znotraj tako občutljiva Italija glede na vojno naj si sedaj še pomaga s Cadornovimi pravljicami. Kaj pa, če — recimo — pade e Videm (Udine)?

Kdaj bo pa končana ta narodnostna vojna? Če menim, da se bo drugi del na jugu pričel šele, ko bo končan prvi na severu, nisem več rekel, kot more reči vsakdo, če je še tako malo poučen. Vprašanje je preveč resno, da bi se spuščal v frivolna prerokovanja. Govor more biti kvečjemu le o nedoločenem čustvu. Tako si na primer domišljujem, da bo prvo premirje iznenadilo čete na sneženih poljanah. Če bo pa tudi zadnje? Čeprav nas teže lastne izgube na dragoceni krvi, vendar bomo težko tisti, ki bi silili k miru.

O beguncih. — Iz vladne spomenice.

Za one begunce, ki so bili brez sredstev, se je napravilo taborišče iz barak. Nastale so cele nove vasi in mesta, občine beguncev. Velika mesta so imela največjo privlačnost za te ljudi, pa iz raznih ozirov jih je bilo treba spraviti na kmete.

V barake so spravili nad 100 tisoč beguncev. Na Dunaju samem je okoli 200,000 neimovitih beguncev vseh narodnosti in ver, za Dunajem jih imajo največ Brno, Praga in Gradec, skupaj kakih 100,000. Na Moravskem je okoli 50,000 poljskih, slovenskih, italijanskih in judovskih beguncev, kakih 15,000 slovenskih in italijanskih jih je na Zgornjem Avstrijskem, okoli 40,000 slovenskih in judovskih beguncev je začasno spravljenih na Ogrskem. Država skrbi za preko 600,000 beguncev in je v prvem letu izdala zanje skoro 150 milijonov kron.

Kolikor je le bilo mogoče, se je osnovalo za srednješolce tečaje, da ne bi zaostali v šoli, ustanovile so se razne učilnice in delavnice, da se Galičani in Bukovinci nauče koristnih stvari šivanja, mizarstva, čevljarstva, pletarstva, vezenja, rezbarstva in podobnega. Večino stroškov in mezd je plačala država, izdelki pa so šli za begunce. Posebno se je skrbelo za otroke.

Neviden aeroplan.

Francoski listi poročajo, da je tvrdka Moreau iznašla neviden aeroplan. V višini 1000 m se more "nevidni" aeroplan komaj še opaziti, a v višini 2000 m izgine docela. Novi aeroplan bo igral v bodočih bojih velevažno vlogo. V "Pesti Naplo" pa piše neki inžener ,da to ni francoska iznajdba, marveč nemška. Nevidni aeroplan je izumil muensterski inžener Knubel, v vojni zmedi pa mu je bil patentirani načrt ukraden. — Knubel se je več le trudil s svojo iznajdbo ,ki se mu je končno posrečila. Tajnost tega monopola je v tem, da je zgrajen iz popolnoma prozorne snovi, to je cellona, ki ga v tovarnah za avtomobile že uporabljajo namesto stekla. Tvarina je prozorna kakor steklo, a se ne ubije, obenem je pa prožna kakor gumi. Ne škodi ji niti bencin niti voda. Knubel je že davno zamislil tak monoplan, a izpeljal je načrt šele leta 1913 in si dal iznajdbo na Nemškem patentirati. Sedaj se bodo z njo okoristili Francozi.

Padli vojaki.

Kakor poroča vojni kurat Leopold Turšič, so pri 27. domobranskem polku med drugim tudi padli sledeči:

Adamič Matej, občina Kompolje; Batič Avgust, občina Osek-Vitovje, Goriško; Bendel Avgust, Katschitz na eČškem; Benet Josip, občina Radeče na Gorenjskem; Bergine Franc, Kobarid; Bertozzi Luigi, Villa Vincentina, Goriško; Bosco Angelo, Chiopris, Goriško; Collorig Anton, Dolenje pri Gradiški; Filibek Adolf, Dunaj; Gros Anton, Leskovec pri Litiji; Hafner Miha, Stražišče pri Kranju; Hribar Ivan, Sv. Križ pri Kostanjevic; Humar Ciril, Osek-Vitovje na Goriškem; Jenko Iv., Mavčice pri Kranju; Jeras Alojzij, Smlednik; Job Josip, Červinjan; Keržič Franc, Zagorje ob Savi; Knafelc Anton, Birčna vas pri Novem mestu; Komač Miha, Soča pri Tolminu; Kovačič Ivan, Sv. Lucija pri Tolminu; Kozjek Franc, Polhov Gradec; Kralj Alojzij, Polšnik pri Litiji; Kuhar Josip, Kostanjevica; Kuntarič Josip, Sv. Križ pri Kostanjevici; Luznar Miha, Cerklje pri Krškem; Murn Josip, Ajdovec na Dolenjskem; Pajnter Urban, Grahvo pri Tolminu; Pavlič Anton, Jesenice na Gorenjskem; Pergar Franc, Dol. Otlica na Goriškem; Pivk Ivan, Oslica na Gorenjskem; Prudič Franc, Cerkvica; Rupar Anton, Zminec pri Škofji Loki; Sivec Jos.p, Libušnje na Goriškem; Stres Miha, Kobarid; Strel Ivan, Dobrepolje; Tomšič Josip, Velike Lašče; Verlič Ivan, Ilovka pri Kranju; Vodeničar Josip, Kostanjevica; Vogel Franc, Št. Lambert pri Litiji; Zadel Franc, Leskovec pri Litiji; Zevnik Valentin, Mavčice; Zupan Franc, Breznica; Zupančič Peter, Drtija pri Moravčah; Žibert Ivan, Bučka na Dolenjskem.

Senzacijonalna goljufija z izvoznimi legitimacijami v Budimpešti.

Zagrebški listi poročajo iz Budimpešte:

Policija je aretirala uradnika tukajšnjega mestnega glavarstva Frana Suemegija, ki je osumljen, da je ponarejal legitimacije za izvoz raznih žitnih proizvodov v inozemstvo. Pri tem mu je pomagala neka gospa Patho, ki se je hvalisala s svojimi namišljenimi zvezami v odličnih krogih, ter se nasproti trgovcem — za plačilo seveda — obvezavala, da jim v 24 urah preskrbi izvozne legitimacije. Suemegi, ki je imel v svojem uradu te legitimacije, jih je na skrivnem jemal in ponarejal na njih uradni pečat in podpis okrajenga predstojnika. Legitimacije, ki so se glasile na 100 met. stotov žitnih pridelkov, je prodajal eksporterjem po 500 do 700 K eno. Na ta način se je v zadnjem času eksportiralo v Avstrijo 55 vagonov riža in 25 vagonov ječmena, večinoma na Dunaj. Inomost in Bolcan. Trgovci, ki so si preskrbeli te legitimacije, pravijo, da niso vedeli, da so ponarejene. Gospej Patho so samo zato plačali honorar, da bi legitimacijo čim prej dobili. Suemegi in Patho sta na ta način "zaslužila" nad 50,000 K.

Preiskava je uvedena tudi proti nekemu odvetniku in njegovemu solicitatorju, ki sta glavnima krivcema preskrbovala kliente.

Generalni naskok.

Odveč bi bilo opisovati živčni učinek te peklenske godbe, ki je cele dni tulila med nebom in zemljo in od katere so se daleč v ozadju šklepetale šipe v oknih. Živci naših vojakov so jo prenesli. V noči se je začel generalni naskok na Doberdobsko planoto. Kralj in Salandra sta prišla, da bi prisostvovala zmagovitemu dnevu, čigar datum je bil Cadorna že enkrat dokaj pozgodaj določil. Topot ni imelo biti drugače. Ponoči ob 11. uri sta jela iz Selc prodirati dva bataljona proti La Rocca. Naši so jih sprejeli z ročnimi granatami, Italijani so jo brž pobrali nazaj. Ponoči ob 2. je začela prodirati nasprotna divizija; v boj je prišlo le nekaj bataljonov. Pustili smo jih do žičnih ovir in jih tam postrelili.

Zjutraj ob 8. sta dva do trije bataljoni napadli goro Kosič in bili odbiti. Popoldne je na različnih točkah prešlo več divizij k istočasnemu naskoku proti planoti. Pri Zagraju so sovražne čete prekoračile reke in istočasno prodrle naprej iz Foljana. Pri Redipulji je imela neka druga skupina smolo, da jo je obstreljevala lastna artilerija, kar je naša brambo zelo olajšalo. Isto se je pripetilo nekemu italijanskemu majorju, s katerim sem se kasneje seznanil kot z vojnim ujetnikom. Z dvema stotnijama je prodiral proti višini Debel Vrh, dočim sta ostali dve njegovi stotniji ostali v rezervi; zašel je v brzi ogenj naših topov. Njegove rezerve so ga pustile na cedilu in ne dovolj tega, je začela lastna artilerija obstreljevati njegove nazaj zgrinjajoče se roje. Nato je bil ujet in z njim en stotnik, pet poročnikov in 131 mož. Ob tej priliki je bila uplenjena tudi stotnijska zastava četrte stotnije drugega grenadirskega polka. Dvoje njegovih opazk je vredno zabeležiti: "Zadnji potres", je pripovedoval, "je napravil pri nas veliko škodo, a predidoči še veljko več." Druga opazka se je glasila: "Naši vojaki začenjajo sedaj o vojni premišljevati."

Kitajec umorjen v Tokio.

London, Anglija, 18. oktobra. V nekem poročilu iz Tokio se glasi, da je bil Siang Šili, odličen Kitajec ter pristaš stranke, ki hoče dvigniti predsednika Juan-Ši-Kaja na prestol, umorjen od Kitajcev. V Tokio se je mudil na obisku.

Mladi Angleži se izseljujejo.

London, Anglija, 18. oktobra. "Daily Mail" se pritožuje, da se seli preveč mladih ljudi v Ameriko, ker se boje, da bi se jih po uvedbi prisilne vojaške službe ne utaknilo v armado. List zahteva od vlade, da omeji izdajo potnih listov ter izstavi potne liste le osebam, ki imajo posle v Ameriki.

Ker je ogovoril deklico.

Ker je ogovoril njemu neznano Mary Green, je bil 35letni Francoz Casimir Skarzynski obsojen na $5.— globe.

Nova posojila.

Uredilo se je vse potrebno, da se dobi tukaj posojilo $25,000,000 za italijansko vlado. Italija in Rusija nameravata povečati dobavo vojnega materijala iz te dežele, a skušata, dobiti sredstva za plačilo teh dobav v obliki posojil. — Rusija si baje namerava izposoditi $57,000,000.

Prihod pevca Caruso.

S parnikom 'Dante Allighieri' je dospel včeraj med številnimi drugimi potniki tudi Enrico Caruso, slavni italijanski tenorist.

Potop nemškega patrulnega čolna.

Kodanj, Dansko, 18. oktobra. Neki nemški patrulni čoln za mine je bil pognan v zrak v Baltiškem morju. Posadka je najbrž našla smrt v valovih.

Razbite dele tega patrulnega čolna se je našlo pri Marstal.

IŠČEM
gospodinjo, katera razume svoj posel. Po podrobnosti pišite na:
F. Prime,
Box 49. Oriska, N. Dak.
(20-22—10)

SVARILO.

Rojake širom Združenih držav odločno svarim pred osebo, katera si nadeva ime R. F. Gregorič, za njegovo pravo ime se pa ne ve, po poklicu urednik in lastnik lista "Nove Dobe", kakor on trdi, kateri je namreč po njegovih trditvah parkrat izdal list "Novo Dobo", 4755 Plumer St., Pittsburgh, Pa., in naposled prišel mene nadlegovat, naj prevzamem zastopstvo "Nove Dobe" za Lorain, Ohio, kar sem tudi storil. Ker me je prisilil, šel sem z njim okrog rojakov nabirat naročnike; seveda naročnino je pobral, lista pa od nikod ni. Potom raznih informacij sem se popolnoma prepričal, da smo šli vsi temu človeku na limanice, zatoraj naj ne mislijo naročniki tega lista, da sem tudi jaz v zvezi s to čudno manipulacijo. Ker je bil tudi Milan Trošt z omenjenim človekom ta dan v Lorainu, ni izključeno, da ni tudi njemu kaj znano o tem.

Andrej Škapin,
1725 E. 29. St., South Lorain, O.
Za vsebino tega spisa sem odgovoren sam.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja FRANCETA KOVAČ, doma iz okolice Trebnjega na Dolenjskem. Pred petimi leti sva bila skupaj v Nemčiji; sedaj sem pa seznal, da se nahaja baje nekje v državi Kansas. Če bo čital sam ta oglas, prosim ga, naj mi naznani svoj naslov. — Jernej Kovnik, Box 73, Taylor, Wash.

Rad bi izvedel za naslov MATIJE PALISKA. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi na naslov: Gregory Prime, Camp 8, Yelk, W. Va. (19-21—10)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Glas iz dežele svobode.

Napisal dr. **Bogomil Vošnjak,** član Jugoslovanskega odbora.

(Nadaljevanje.)

3. VSENEMŠTVO.

Kdor proučuje slovensko zgodovino, ta mora videti, da je ona pravzaprav boj proti nemštvu. Od časa, ko je padla naša narodna samostojnost pod udarcem frankovskega kladiva, pa do izbruha svetovne vojne, je to večna nepretrgana borba dveh plemen.

Habsburžani niso hoteli prekrivati tega jasnega dejstva. Kot najdoslednejši in najstarejši nasprotniki držav, ki jim je osnova narodnost, so skušali v Avstriji ohraniti tip patrimonjalne države. **Kaj je patrimonjalna država? Vladarjeva rodbina smatra državo, zemljo in ljudi za svojo lastnino, s katero more razpolagati po svoji volji in vesti. Narod nima vpliva na državne posle, ampak cesar vlada pravično ali krivično, kakor dober ali slab oče svojo rodbino. Narod se smatra v taki državi za nezrelega, da bi se sam vladal, sam opravljal svoje zadeve.**

Avstrija naj bo nenarodna država v kateri naj vendar prevladuje nemško pleme, nemški jezik. To je bila prava avstrijska državna ideja. Ako bi pa se Avstrija razvila v smeri Švice, bi bil vsak narod dosegel svojo narodno avtonomijo, nekako svojo narodno državo. To bi bil konec nemški nadvladi.

Z vso silo z vsemi sredstvi je skušala Avstrija preprečiti snovanje italijanske in nemške narodne države. Vse to je bilo zastonj. Instinkt, samoohrana ji je to narekoval. Tretja narodna borba proti narodni državi je ona naših dni proti Srbiji.

Pa Avstrija, boreča se proti Prusiji, ni morda nastopala, kot slovanska sila. Ne, cilji njene nemške politike bili so vedno, ujediniti Avstrijo z nemškimi državami. Avstrija je hotela vladati Nemčijo, njena stranka se je imenovala v Nemčiji velikonemška, in Avstrija je imela nekdaj svojo pangermansko politiko.

V devetnajstem veku se trudijo avstrijski Slovani, da preprečijo snovanje velike Nemčije, magari z Avstrijo na čelu. Jasno jim je, da bi značila velika Nemčija njih smrtno obsodbo.

Leta 1846 je pisal Palacky svoje slavno pismo odboru osem in štiridesetih frankobrodskega državnega zbora, ki so ga povabili, da bi on in Čehi vstopili v ta zbor. To pismo Palackega pomenja, da Čehi nimajo nič iskati v nemškem zakonodajnem zboru. Na jugu med Slovenci je Anastazij Gruen vabil Slovence v Frankobrod in Slovenci so mu dali primeren odgovor. Pa zavednost slovenskih volilcev onega leta še ni bila posebno visoka. Dasi je izdala slovenska stranka proglas, da se naj Slovenci ne udeležujejo volitev v Frankobrodski parlament, so vendar nekateri Slovenci bili izvabljeni, volitev sprejeli ter igrali v Frankobrodu neizmerno žalostno ulogo.

Do leta 1870 niso bili Nemci sposobni snovati svoje nacijonalne države. Vsled neumne angleške politike, ki se je leta 1870 s kitajsko konservativnostjo držala načela neintervencije v kontinentalne zadeve, se je Bismarcku posrečilo Francijo treščiti na tla in ujediniti Nemce.

Eno garancijo je potrebovala mlada nemška država, da je zbirala svoje moči. Bismarck je dobro poznal Nemce. Ni bil prijatelj ekspanzivne kolonijalne prolitike; bil je vedno odločno proti temu, da bi se priklopilo avstrijske dežele Nemčiji.

Odkar je v Avstriji slovanstvo vedno bolj rastlo, se je začelo vkorenjevati med avstrijskimi Nemci vsenemško gibanje. Schoener je romal k staremu Prusu, pa Bismarck je venomer svetoval avstrijskim Nemcem: bodite spravljivi s Slovani. Dobri sveti, ki so seve prav malo koristili.

Od leta 1890 naprej se je Nemčija nezaslišno razvijala. Njeno gospodarstvo je rastlo v ogromnem razmerju. Nemčija se je udeleževela svetovne trgovine l. 1870 z 3, leta 1890 z 8 in leta 1910 že celo z 18 milijardami mark. Njeni trgovski posli so se pošestvorili tekom štiridesetih let. Izvoz Nemčije je bil že leta 1900 večji kot oni Anglije; Nemčija je eksportirala za 3,700 milijonov mark, Anglija pa samo za 2,100 milijonov. Da l. 1911 je znašal eksport Nemčije 6,100 milijonov, oni Anglije pa samo 4,500 milijonov. Velika Anglija je bila premagana v trgovinskem oziru. Nemčija producira premoga za 20 odstotkov svetovne splošne produkcije. Anglija pa vendar še 26. Kar se pa tiče železa, ima že Nemčija prednost, ker je njen delež na svetovni produkciji 20 odstotkov, dočim je oni Anglije komaj 18 odstotkov.

To so strašne številke, ki govorijo vsakomur jasen jezik. Tekom kratke dobe je zrasel nemški gospodarski kolos vsem drugim preko glave.

Že v devetdesetih letih preteklega stoletja je nemštvo čutilo v vseh svojih žilah to naraščanje sil. Začenjajo se polagati osnove nemške kolonijalne politike. In značilno je, da se organizacije, ki so osnovane najprej v svrho propagiranja nemške kolonijalne politike, izpremenijo v kratkem v one vsenemške propagande. Leta 1894 je osnovan "Alldeutscher Verband". Kaj hoče ta vsenemška zveza? Nemčija je premala. Treba je združiti vse dežele, kjer se govori nemško, to je Avstrijo, Holandijo, Švico in ustvariti svetovno nemško državo. In v vsenemških brošurah onih dni čitamo: "Mi smo najboljši kolonisti, da, celo najbolji trgovci.... Mi smo najintelegentnejši narod, največ smo dosegli v znanostih in umetnostih.... Mi smo brez dvoma najbolj vojaški narod sveta." Skratka Nemci so vse, drugi narodi niso nič. Vsa nemška prevzetnost in nadutost se zreali v teh besedah.

"Vsenemška zveza" se je brzo razvijala in je imela leta 1900 že več kot dvajsettisoč članov. Utegnilo bi se mi ugovarjati, da je bila zveza brez uliva na nemško oficijelno politiko, da so politični nazori zveznih pristašev izvir bujne fantazije nezrelih politikanov. Največja zmota!

Ob času marokokanskega konflikta, ko je bila že nevarnost, da pride vsled afere nemške ladije "Panter" do svetovne vojne, je bil nemški državni tajnik za zunanje stvari, to je zunanji minister Nemčijen, von Kiderlen Waechter. Predsednik "Vsenemške zveze" Clas je izjavil, da je pripravljen izpovedati pod prisego, da mu je Kiderlen Waechter rekel: "Jaz sem istotako vsenemec kot vi." Vsa oficijelna politika Nemčije je bila skozi in skozi vsenemška.

Vsenemci so si povsem svesti, da jih mora taka politika privesti v konflikt z drugimi silami, da more ona povzročiti naravnost svetovno vojno. Radi tega se mora Nemčija pripraviti na tako borbo. Tako pravi pisatelj brošure, ki je izšla leta 1892.: Ein Deutsches Weltreich. "Moege dieser Weltenkampf nicht zu fruehe kommen, damit wir unsere Vorarbeit alldeutscher Einigkeit verrichtet haben".

Najimenitnejši izmed duševnih voditeljev vsenemcev je bil profesor semitskih jezikov v Goettingen, de Lagarde. Bistro je predvidel de Lagarde — nesrečni mož je imel francosko ime — ulogo Avstrije. "Avstrija nima druge naloge kot da je kolonijalna država Nemčije". To je, Nemčija naj razpolaga z Avstrijo kakor s svojo kolonijo. Avstrija potrebuje vladajoče pleme in po mnenju de Legarda so v Avstriji samo Nemci sposobni vladati. Uničujoče je njegovo mnenje glede nenemških narodov monarhije. Madžarom ni ta nemški profesor nič manj naklonjen nego Slovanom. Madžari in Čehi so "breme za zgodovino". To so narodi, ki nimajo nobene politične osebnosti.

In lepo in odkritosrčno je rekel de Lagarde o avstrijskih Slovanih: "Ti vsi nas sovražijo, ker vedo, da je naše življenje njih smrt". V teh besedah je izraženo jasno, proroško, da je sedanja borba, borba dveh plemen, Nemcev in Slovanov. **Avstrija pa igra v tej borbi ono ulogo, katero so ji od nekdaj odkazali vsenemci, to je, one vazalske, zasužnjene države, ki nima ne volje ne sile.**

Avstrija mora izginiti, in Nemčija se mora razširiti do Adrije. To je vsenemški evangelij.

Pisec brušure: "Die deutsche Politik der Zukunft" (1900) pravi, da se mora Nemčija polastiti Avstrije iz enostavnega razloga, ker Avstrija loči Nemčijo od Adrije. "Nemški narod odrezan od Adrije bi izgubil svoj položaj velevlasti". V znani brošuri: "Oesterreichs Zusammenbruch und Wiederaufbau" (1899) piše anonimni avtor, da sta Trst in Pulj za Nemčijo vprašanje življenja in smrti. Italija se mora odreči Trstu, za to pa naj dobi Trentin.

Preko slovanskega mrliča so hoteli Nemci k Adriji. Nemški narod je imel v Avstriji poslušnega hlapca, poznižnega roba, ki je moral to izvršiti, kar je hotel gospodar v Berlinu.

Prva žrtva avstrijske robske robote bi morali biti Slovenci. Slovenci so tip malega naroda. In vsenemštvo je bilo najzakletejši sovražnik vseh malih narodov.

(Nadaljuje se).

V italijanskem granatnem ognju.

Nasproti trbižkemu kolodvoru na skalnem robu soteske Žlica, visoko nad razpoko, v kateri šume vode, stoji spomenik, ki spominja na l. 1809.

Ne samo na 1809 leto, marveč tudi na 1797 in 1813, kajti v vseh teh letih so se med koroškimi gorami vršili boji, in podstavek spomenika nosi imena, ki nam tudi danes vedno še zvene na ušesa: Naborjet, Trbiž, Žabnica, Rabl.

Na podstavku pa stoji silna bronasta postava staroavstrijskega grenadirja, v polni opremi, s tornistro in jermenasto obramnico, puško ob nogi. Krasno čokat in jedrnat korenjak, ta vojak iz napoleonskih vojn; njegov obraz je trd in čvrst in izpod čeladnega roba gleda drzno oko.

Ni to spomenik vojskovodje, ki so ga postavili ob trbižkem kolodvoru; tu ne vidiš monumentalnega konja Colleonerjevega izvora, na katerem sedi maršal s kretnjami zmagovalca. Tu niso hoteli ovekovečiti spomina kakega posameznega spretnega in nadarjenega voditelja.

Postavili so spomenik moštvu, priprostemu vojaku, "prostaku", neimenovanim desettisočem, ki so tedaj zapirali pot skozi koroške doline s svojimi telesi.

In če se bo nekoč postavljal spomenik bojem iz l. 1915, bo moral biti to zopet vojaški spomenik, kajti ravno tako kakor takrat, če ne morda še bolj, je topot zopet vse odvisno od "prostaka", od "moža", ki nosi tu težo in nevarnost najtežje vojne, ki se je kdaj slišalo o njej.

Staroavstrijski grenadir na svojem podstavku ima glavo napol obrnjeno preko leve rame.

Njegov odločni pogled, pogled neomajnega, je obrnjen proti jugozapadu. Ne vem, če je Cassin junaka iz l. 1809, takega-le, z namrščenimi obrvmi in stisnjenimi ustnicami, namenoma postavil tako, da gleda ravno proti Italiji. Ampak sedaj je tako, da ta mož, vtelešena bojevita moč, ki nima para, gleda proti sovražniku, z grozečo ravnodušnostjo, kakor bi ne bilo prav nič mar gromenja sovražnih topov, ki se od jutra do večera vali po teh gorah in se v pojemajoči odmev enega strela meša že tresk prihodnjega.

Te vojne ne bo dobila višja nadarjenost vojskovodij. Ne samo štabi v dolinah za fronto delajo vojno, marveč fronta sama, posamezni mož, ki ždi za svojo skalo in ima lovsko vstrajnost, da ure in ure čaka na strel.

Tu neprihajajo toliko vpoštev strategična vprašanja, marveč večinoma vprašanja organizacije; gradnje cesta, obskrbovanja, dovažanja municije. Ta vprašanja so tehtna dovolj, toda jedro vojnega vprašanje leži v možu samem. Od srečnega domisleka posameznega, njegove odločnosti, njegovega hitrega poprijema, je skoraj vse odvisno. To je rvanje za skalne žlebove, za majhne brehove, škrbine in bastije v stenah. Še bolj omejeno nego v boju na planem je tukaj obzorje, nihče ne vidi več nego nekaj kvadratnih metrov skale poleg sebe in nad seboj. Nihče ne ve, kaj se godi v sosednem odseku; ako pade megla, je sploh tako, kakor bi zavladal stari kaos, z nočjo, zmedo, samoto in temnimi, rjovečimi brezni. —

Drug nasproti drugemu leže na sto, šestdeset, trideset korakov. Mož nima opraviti z množico. On ne misli na neizmerno fronto od Stilfserskega sedla do morja. On ve le za strelsko verigo spredaj v apnenčevem kamenju in o dveh — treh, na katere ima posebno "piko."

V primeri z bitkami v Galiciji je ta boj v gorah časih, kljub vsej ogorčenosti, skoraj domače prijeten. Postreljevanje traja skoraj celi dan. Kadar sije solnce, bi človek mislil, da je na strelski slavnosti kakega strelskega društva.

Ležim na ozkem skalnem traku, par sto korakov pred vrhom, na katerem so se vgnezdili Italijani, ter zaprem oči. Neprestano poka na ono stran in na to. Streli naših strelcev se čisto natančno razločijo, od italijanskih. Naše puške so enozložne, pravijo samo "paf". Italijanske puške pa mečejo krogle z dvozložnim zvokom. Vojaki izražajo ta zvok z "ba-ba". Tako je, kakor bi strelu zelo hitro odgovoril odmev.

Dokler sije solnce in gre posamezno pokanje sem in tje, je človek v izkušnjavi, da bi nazval ta boj v gorah starovečen in nemodern — če bi nenadoma ne prišlo nekaj, daljno vprašanje, ki hitro narašča, se spremeni v bučanje, zareže nad našimi glavami lok v nebo in se nekod med stenami rjoveč razprši.

Strel sam se ne sliši. Ta se sproži nekje, kamor ne seže ne oko ne uho, na daljnih sedlih, na grebenih in škrbinah, daleč tam za zidovi apnenčevih gora, za grmado pred nami, v varstvu čudovito nastolpenih vrhov.

Kako so mogli svoje topove spraviti tje gor, si ni mogoče predstaviti. Mi in oni, kajti tudi naši topovi, havbice in možnarji odgovarjajo iz višin, ki so že za neobteženega človeka težko dostopne, na katere priti je v mirnih časih med turisti veljalo za poseben čin. Pet do šest dni morajo ljudje in živina napenjati vse svoje moči, da spravijo dele topov na določeno mesto. — — —

Pot nas vodi po gorski rebri, ozka steza gre preko peščenega plazu. Stotnik, ki nas vodi, gre zelo hitro in nas sili, da mu urno sledimo. Tamkaj utrdba, na svojem pomolu. Nič se ne gane, tiho leži v solncu, kakor bi ne bilo v njej žive duše. Rjoveč pride granata, razpoči, in topot sta oblak in rjovenje eno, tako blizu smo že. —

Železo žvenketa proti mojim gorskim čevljem. Majhen drobec iz granatinega trebuha. Kaj lete črepinje tudi do tu sem? Sedaj razumem, zakaj stotnik tako brzi preko odprte griže.

Sedaj pa je že gozd tukaj, drevje v kršju, strmo navzgor, zelo strmo. Počasi, prav po turistovsko, z globokim dihanjem in dolgimi koraki se začnemo vspenjati navzgor. Za nami v grapi časih pošastno zarjove in časih se razpokavanje granat res sliši kakor krohot živinskih demonov.

Ciklame rastejo tukaj med praprotjo in mahom, in potem jagode, čudovito rdeče, polne sočne jagode. Medpotoma nabiram in jem, skoraj kakor v snu....

— To so težke granate, — pravi stotnik, ki me čaka, naslonjen na gorsko palico, — tako-le krog 30 centimetrov.... —

Nekaj čudnega, da moreš iti skozi gozd, ki spominja na Schwin da in Ludvika Richter, in jesti rdeče jagode, za tabo pa streljajo z granatami — takole krog 30 centimetrov.

Šesto do sedemsto metrov se da iti, če je solnce že visoko splezalo v avgustovo jutro in nimaš veliko časa, da bi si oddihal. Italijani namreč napravijo časih v streljanju neke vrste opoldanski odmor, in dobro bi bilo, da bi bili pred 2. uro tamkaj, v utrdbi. Naši sluge nam s težavo slede, obteženi z nahrbtniki, dva naša tovariša hudo zaostajata. Zberemo svoje zadnje moči, napnemo zadnje sile, zmagamo zadnjo strmino.... gori smo.

Kako majhna se zdi utrdba od spodaj, v svoji skalni tesni, kakor zdrobljiva igrača. In vendar kljubuje žvižgajočim demonom, ki prihajajo čez več nego dvatisoč metrov visoko goro in besno zamahujejo proti njej. Vojaško gostoljublje nam postreže, ta očarujoča umetnost gostoljublja, ki je lastna avstrijskim častnikom in ki more postreči gostu s čimer si že bodi tudi na najbolj strmih gorskih vrhovih. Na mizo dobimo juho, sardine, salame, sir, da, celo par koscev pečenke. Ne upate si jesti, ker veste, s kakim trudom se spravlja živež sem gori, in ne upate si odkloniti, ker vidite veselje, s katerim se vam je postreglo.

Postalo je tiho. Če se stopi na gorski obronek, se tiho oglasi navzgor reka. Ne streljajo, sedaj imajo svoj opoldanski počitek. Vse ogromne apnenčeve gore stoje v opoldanskem žaru, z roglji, podi in stenami, ki se zde nedosegljive in v katerih vendar tiče naše in sovražnikove patrulje in na katerih najvišjih vrhovih vise opazovalci, ki skušajo sovražniku pogledati v karte.

— Glejte ono strmo steno tamkaj, — pripoveduje neki mladi poročnik. — Leta 1809 bi bil moral neki kmet Francozom pokazati pot čez gore, da bi mogli našim pasti za hrbet. Prisilili so ga, da je šel z njimi. Počasi jih je vodil skozi gozd in ko nastala noč, je nenadoma iz[illegible] izpred njihovih oči. Tipali so [illegible]e in — padli v praznino. Črez onole steno, veliko sto metrov globoko; strašen padec v prepad. Ob vznožju stene je obležalo par sto mož — kepa mesa in kosti....

Kakor v prikazni mi stopi pred oči obraz koroškega grenadirja pri kolodvoru v Trbižu, ta trdi, neizprosni obraz borca iz l. 1809, čegar poteze vedno zopet najdeš, ako sedanjim Koroščem pogledaš pod čepico.

Srrr — huhuhuhu.... pride žvižgaje čez goro in trešči poleg utrdbene črpalnice. Zemlja in kamelje prši, oblak se vzpenja in grmadi.

Pogledamo na uro. — Šele pol ene je, — pravi stotnik, — danes so imeli kratek opoldanski počitek.

Še se smejemo, ko pride vojak in prinese v cunjo zavit dolg predmet. Granatna črepinja, tisočzoba, s kakor nož ostrimi robovi in žareče vroča, kakor jo je ravno vrglo "sedemsto metrov visoko" gor k nam. O, tu gori imajo čisto majhen muzej takih črepinj, čudne oblike, abnormalnosti, a ne moremo si jih več ogledati, proč moramo, predno pridejo Italijani zopet v pravi ogenj.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

Izgube 7. lovskega bataljona.

Mrtvi: Lovec Adam Franc; trobentač Balant Mihael; lovec Bernik Tomaž; patruljni vodja Bogataj Jakob; lovec Bratuš Edvard; patruljni vodja Dedek Vinko; lovec Hinek Alojzij; lovec Hočevar Josip; patruljni vodja Jakolič Franc; lovec Jelove Josip; lovec Jeraj Anton; podlovec Krampferer Mihael; patruljni vodja Koch Anton; lovec Kokalj Matija; lovec Kržmanec Ivan; lovec Krže Edvard; lovec Lanner Dominik; lovec Mele Jakob; lovec Metež Mihael; lovec Možina Anton; lovec Murn Aleksander; lovec Novak Franc; lovec Novak Mihael; lovec Paulišič Matija; lovec Pavlišič Franc; lovec Perne Anton; iti. patr. vodja Potočnik Alojzij; lovec Rink Josip; lovec Riska Franc; lovec Schitter Konrad; lovec Stopar Anton.

Ujet: Tavčar Tomaž.

Izgube 27. domobranskega polka.

Mrtvi: Infanterist Benet Josip; poddesetnik Bergine Franc (5.—6.junija); infanterist Brdossi Alojzij; infant. Filebek Adolf; inf. Gross Anton; inf. Hribar Ivan; lovec Humar Ciril; inf. Jenko Ivan; inf. Jurca Martin; inf. Koršič Franc; inf. Krampfer Fr., (7. julija); inf. Kopač Mihael; inf. Kortež Ivan; inf. Kralj Alojzij; inf. Paulič Anton 1. odd. stroj. pušk (7. junija); inf. Pregar Ivan; inf. Prudič Franc; inf. Sever Mijo; inf. Sivec Josip; inf. Skuz R. Edvard; inf. Strauss Fr.; inf. Zevnik Valentin; inf. Zolarič Ivan; inf. Julijan Josip; inf. Zupan Ivan.

Ujeti: Inf. Anžič Vinko iz Ljubljane; inf. Božič Franc iz Krškega; podčastnik Bukovic Hijacint iz Ljubljane; inf. Erzetič Franc; inf. Flerin Ferdinand iz Kamnika; četovodja Flis Ivan iz okolice Celja; inf. Gadnik Ivan iz goriške okolice; inf. Gregorič Anton iz Novega mesta; infant. Gregorat Niko; inf. Hermec Ivan iz Krškega.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11¼, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Nevarnost šrapnelov v gorovju.

Boji v Gorovju so zelo nevarni, posebno nevarni so pa šrapneli. V Galiciji, kjer so ruski šrapneli zelo pogosto udarili na mehka tla, če niso bile čete ravno blizu, niso napravile nobene znatne škode, ni bilo tako kakor je na našem goratem ozemlju ob laški meji. Tu zadenejo šrapneli zelo pogosto skale in učinek je potem dvojno nevaren. Mnogo vojakov je ranjenih od drobcev skal; ali naši vrli fantje in možje, ki zaslužijo podporo in dobrohotnost od vseh strani, so vzdržali. Naša ljubezen, naša hvaležnost in naše radodarne roke naj veljajo njim.

Zmote.

Pisatelpjem se dostikrat primeri, da jim uide izpod peresa kaka nesmiselnost, k je tudi pri popravljanju ne zapazijo. Iz obširne zbirke takih budalosti naj navedemo nekaj izgledov. V nekem francoskem romanu je čitati: "Z eno roko je božala njegove črne kodre, z drugo je pa rekla...." — V nekem drugem spisu je zapisano: "Bil je 70 let star, izgledal je pa, kakor da je še enkrat tako star." — Neki odlični zgodovinar je zapisal: "Dvakrat je bil težko ranjen, enkrat na nogi, enkrat pri Waterloou." — In drugič je istemu zgodovinarju ušel naslednji stavek: "Brabantski žrebec je za Belgijo tista kura, ki zlata jajca leže."

V šoli.

Katehet je v šoli razlagal otrokom, da sta bila Adam in Eva popolnoma sama na svetu, in je potem poklical Pepčka:

"Povej Pepček, kaj bi ti storil, če bi bil čisto sam na svetu?"

"K teti bi šel v Moste."

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojts, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shalta in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotnik.
So. Range, Mich. in okolica: M. J. Likovič.
Screen, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonže, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Mauric.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urica, 5409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 W. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kerštanik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Proctor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Vidak.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignac Magister, Z. Jakše in U. E. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Sems in Joseph Paternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Slajsih.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ezvensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brodeh.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Škoff in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motah.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Fran Govekar:

S francosko trikoloro.

(Nadaljevanje).

— Iskali smo le vladnih in uradnih pisem, — je pojasnjeval častnik. — A bojazljivi postiljon je pobegnil, ne da bi počakal konca naše preiskave ter je pustil brez povoda konje in voz kar sredi ceste, čeprav smo ga klicali in mirili!

— Ah, tako? Torej golo nesporazumljenje! — je vzkliknil general in se široko nasmejal. — Če bi pač tega ne bilo! No, vojna je pač taka!

Medtem sta pritekla poštna konja z nerodnim črnožoltim vozom skozi francoske vrste, ki so se urno in spretno umaknile na desno in levo ob cesti. Na visokem kozlu je sedel star grenadir in pušil iz kratke pipice, v vozu pa se je peljala njegova puška.

— Sedite! Sedite, gospodje! — je vabil Murat; v hipu so bili vsi trije zastopniki Postojne v vozu, grenadir je pognal, rog je zavzenel in vsa vojska je stopala dalje. Obenem pa so zagrmeli bobni, in godba je zasvirala iznova vesel, poskočen marš. Na čelu vsem je veličanstveno jahal general Murat, za njim se je vozila pošta, obdana od častnikov in kirasirjev, potem so sledile eskadrone karabinerjev, dragoncev, topničarjev s topovi in končno vse vozatajstvo.

— Hvala Bogu, prečisti Devici in sv. Štefanu, dobro smo opravili! — je vzdihnil Wenigar, sedeč na vozu sredi tovarišev.

— Krasen, čudovito ljubeznjiv človek je ta general! — je dejal Hueber. — Vaša ideja je bila izvrstna!

Šeberju pa se je smejal ves obraz in iz nervoznega veselja je meneal in poskakoval na svojem sedežu:

— O Bog, kako smo se motili o Francozih! Na ječo in svojo smrt smo mislili, zdaj pa se vozimo slavnostno kakor cesarji, hahaha! In jaz sem zastopal ves cesarski okrožni urad! Pomislite, jaz stari pisarček! Le kaj poreče moja žena, moja uboga žena?

* * *

Po vsej Postojni je mrgolelo Francozov. Vse hiše, hlevi, svisli so bile mahoma polne vojakov in konje so postavili celo po dvoriščih in kolnicah. Toda takoj se je pokazalo, da je za vso vojsko prostora premalo. Del infanterije je moral torej taboriti v vasi Zalog in po hišah ob cesti na Reko, v Rakitniku, Grobišču in Matenji vasi; več oddelkov je moralo kantonirati v Planini in na Unecu ter bivati po okoličanskih hribih, oddelek 800 mož z dvema topoma je odmarširal celo na Reko. Že na poti pa je zvedel, da je tudi Reka že padla in da je tudi ondi polno francoskega vojaštva. Ta oddelek se je torej kmalu vrnil ter se utaborili v Bistrici in v Trnovem. Tako je bila zasedena in zaprta vsaka cesta. V Postojni pa je ostal Murat z vsem konjeništvom.

Tudi okoli kraške cerkvice sv. Danijela, male postojnske podružnice, so goreli francoski ognji, ob katerih so si kuhali vojaki svojo menažo, si čistili uniforme in čedili svoje topove. Prazna, pusto in zaprašena je bila ta cerkvica. Vse leto se je osamljena dolgočasila, saj jedva enkrat je prihajalo vanjo občinstvo počastit sv. Danijela preroka. V julijski vročini, ko valovi po poljih žito, ko cvete po visoki dišeči travi na tisoče cvetic in se ziblje košato drevje v najrazkošnejšem zelenju, ko drobi škrjanec veselo pod vedrim nebom in ko so travniki in njive ves dan, pozno v noč in že v najranejšem jutru polni kmetov in kmetic, prav v času najživahnejšega dela so posečali Postojnčani, Založani in sosedje preroka Danijela. Župnik Wenigar je opravljal slovesno mašo, v stolpu sta prepevala drobna zvončka, fantje so zažgali topiče, tatina okoli cerkve pa je bila kakor živa preproga, izvezena v pestrih bojah stare kranjske ženske in moške noše. Lepe, zagorele, črnolase in črnooke Kraševke in suhi, mišičasti Kraševci so poklekali in posedali po visoki mehki travi in molili k patronu Danijelu, da bi jih ščitil ognja, kuge in vseh uim.

Zdaj pa je bilo šele 27. marca, in vendar je bilo okoli sv. Danijela živo glasno, kakor ob najveselejšem proščenju, in zelena loka je bila pretkana z vsemi bojami nebesne mavrice. Modra, rdeča in bela barva pa so prevladovale vendarle med vsemi drugimi. Francoska trobojnica se je smejala iz vseh skupin, a bilo je vendarle prav tako, kakor meseca julija, ko se je ledina belila, modrila in rdečila pod krili, pečami, robci in nogavicami jedrnih deklet krškega Krasa.

Zadovoljen je bil torej sv. Danijel, ko je gledal okoli sebe živo, veselo in mladosti prekipevajočo množico postavnih mladeničev in mož, ves pa se je posvetil in razžaril, ko so se odprla tudi cerkvena vrata in je vstopila družba francoskih topničarjev. — Vsi modrobojni so bili z velikimi rdečimi epoletami, rdečimi širokimi prameni po hlačah, z rdečimi našivki in pošivki po suknji in po ogromni, navzgor se razširjajoči čaki z rdečo perjanico. Spoštljivo so vstopili v cerkvico, se prekrižali, šli pred oltor in se zarli v sv. Danijela, sedečega v levnjaku. Solnčni žarki so začeli siliti skozi ozka in visoka okna v cerkvico. In skakali so po podobi, migljali in se izgubljali. Danijelov zamaknjeni obraz pa se je zdel kakor bi se zdaj pa zdaj zasmejal, in levi z odprtimi žreli so se pregibali, kakor bi živeli. Naenkrat pa je posijalo solnce naravnost na oltar, ki se je zasvetil ves kakor zlat in suhe pisane rože okoli tabernaklja so se zdele sveže in dehteče.

— Parbleu, moj patron! — je vzkliknil topničarski podčastnik, priklonil koleno in se prekrižal.

— Ali je tvoj patron krotilec zverin? — je vprašal tovariš začuden.

— Perzijski kralj je bil sin Judov! — je razlagal topničar Danijel. Najmodrejši je bil na dvoru in najtežje sanje je znal razlagati brez sanjskih knjig. Pa so ga začeli zavidati in sovražiti, in nazadnje ga je direktorij obsodil na smrt. Ker pa giljotine še niso poznali, so ga vrgli med leve.

— Pa so ga požrli?

— Niso ga! Živega je pozval kralj zopet iz jame, namesto njega pa je dal vreči v levnjak vse člane direktorija, njih žene in otroke, in levi so raztrgali in požrli vse do zadnje koščice, — je pripovedoval topničar Danijel.

—Vraga! Pa zakaj niso levi hoteli požreti tvojega patrona?

— Ker je pil vedno le čisto vodo in jedel le salato! — se je zasmejal Danijel.

Tovariši so se zagrohotali.

— Kdo ti pa je vse to povedal?

— Moja mati — Bog ji daj večni mir in sveta nebesa! Sto in stokrat mi je pripovedovala življenje mojega patrona, ker je upala, da tudi mene prepriča, da sta voda in salata podlaga človeške sreče! Žal, da nisem ubogal in da pijem najrajši vino ter jem najrajši meso, kakor hlapci kralja Nabukadnezarja. — In obrnil se je k podobi sv. Danijela ter dejal: — Oprosti, sveti moj patron! Ne morem te posnemati, ampak pomisli, da sem jaz francoski vojak, ti pa si bil judovski prerok!

Medtem je vstopilo v cerkev še več topničarjev in so se ozirali po klopeh. Le par vrst klopi je stalo na vsaki strani kratke, a široke ladje.

— Kar urno na delo! — je poveljeval podčastnik. — Sv. Danijel je bil podkralj in zato je imel nedvomno tudi svojo vojsko. Ne bo nam zameril, če se zatečemo pod njegovo zaščito! Naprej, fantje! —

In topničarji so naskočili klopi, jih s par sunki in udarci izdrli iz tal ter jih znosili na trato. Stari, piravi in piškavi les se je krušil in drobil med železnimi topničarskimi pestmi kakor suha goba, in v par minutah je bila cerkvica prazna.

Topničar Danijel je stal ves čas pred oltarjem, in ko je bila cerkvica prazna, se je iznova ozrl v svojega patrona ter je dejal:

— Saj vidiš, da so te grdo zanemarili. Škandal je, kakšne klopi si že imel, in le moja zasluga bo, da dobiš kmalu nove in lepe! —

Skozi cerkvena vrata so privlekli topničarji, vpreženi namesto konj, dvoje vozov, polnih smodnika in jih zapeljali pred oltar. Nato so pripeljali še čvetero topov, prinesli v usnjato vrečo zavito zastavo, nekaj bobnov in rogov, končno pa železno skrinjico, ki so jo nesli za oltar.

Nato so vrata zaprli in postavili prednje stražo z nasajenim bajonetom.

Topničar Danijel pa si je prinesel sam še kup mrve ter jo nastlal na široki deski tikoma pred oltarjem. Nato je zaklenil cerkvena vrata, legel na mrvo, vzdihnil: — Varujva se, ljubi moj sv. patron! — trudno zazeval in zaspal.

V župnišču pa je imela kuharica z vsemi deklami ogromno dela in skrbi. General Murat, ki je prebival v graščini, se je sam povabil na obed, in ko je župnik, počaščen s tolikim odlikovanjem, izrazil željo, naj bi general privedel s seboj še več drugih častnikov, je dobil najprijaznejše obvestilo, da se odzove njegovi ljubeznivi gostoljubnosti še devet gospodov. To je bilo preveč. Kuharica se je jezila in obupala. — Wenigar pa se je smejal, češ, na praznik sv. Štefana imata gostov še več, a manj gladnih in bolj izbirčnih.

Skromno župnišče na mali višini tik cerkve, h kateri so vodile položne stopnice, se je opoldne napolnilo z najsijajnejšimi uniformami francoskih častnikov, ki so si pripeli vse svoje redove in zvezde. Ti ljudje, vzgojeni in vzrasli le v vojnem, krvavem, krutem in nasilnem poslu, so bili sedaj nad vse vljudni, preprosto prijazni in naivno veseli. Po svoji naravi so bili prijetni, neprisiljeno zabavni in ,čeprav sovražniki, — brez afektacije obzirni in ljubeznivi.

Na čelo dolge mize je hotel posaditi župnik lepega generala, toda Murat je odklonil:

— Prečastiti, naš gostitelj ste in vaš je ta prostor! Ako mi dovolite, sedem na vašo desnico!

In ko se je župnik pred začetkom obeda tiho prekrižal in začel moliti svoj "Pater noster.... — je vstal Murat, se prekrižal in stal resnega obraza ter lahno sklenjenimi rokami dotlej, da se je Wenigar zopet prekrižal in želel gospodom: — Dober tek!

Takrat šele so sedli tudi ostali častniki.

Wenigar je strmel.

— Pred dvema mesecema, — je dejal po premolku, — sem imel za goste tri avstrijske častnike.... —

— Bili ste jih veselejši ko nas .... verjamem! — se je zasmejal Murat.

— Žal, nisem bil. Prav to pa sem va mhotel povedati, — je rekel župnik.

— Ali so bili vaši rojaki? — je vprašal general ter se izognil vprašanju, kaj je zbujalo župnikovo nevoljo.

— Nemci! Žalosten sem jih bil! — Wenigar se je zamislil nazaj in še danes ga je bolelo srce, ko se je spomnil, kako so prezirali vse njegove običaje in ga žalili v njegovih najsvetejših čuvstvih. Vendar je molčal, saj napram sovražnikom ni hotel grajati vojaštva lastne države.

Družba je molčala, in tiho in naglo so rožljale žlice.

Čez nekaj časa pa je dejal general:

— Ko sem bil v Bastide-Frontonniere pri Cahorsu še natakar v gostilni svojega očeta, sem imel vsako dopoldne mnogo časa. Da mi ni bilo dolgčas, sem marljivo čital. In takrat sem se seznanil z novelami Italijana Boccaccio ter se mu čudil, da slika Nemce dosledno najnesimpatičneje. V neki njegovi noveli zakoljejo Nemca toli mirno in hladno, kakor bi Nemec sploh ne bil človek. Dante govori o Nemčiji vedno le kakor o deželi požeruhov in sirovežev, Burton in Shakespeare pa ne imenujeta Nemcev nikdar drugače kakor narod pijancev. Da, tudi prevod neke nemške drame sem čital. Ime avtorja sem že pozabil. Menda je bilo preneznatno. Toda zapomnil sem si stavek: Nemci imajo prav vse lastnosti za osvojitev nebes, a niti ene za osvojitev sveta.

Častniki in Wenigar so se zasmejali, Murat pa je naglo dostavil:

— Povedal sem le, kar sem čital. Vsi ti avtorji pa niso bili, — Francozi!

Tako je prišla v družbo naglo dobra volja, in župniku je bilo, kakor da ima okoli sebe same vesele dobre znance. Častniki so govorili po svoji gibčni in temperamentni francoski naravi lehko in zabavno. Nagle misli so se kresale kakor bliski, in marsikaj je bilo sijajneje rečeno nego globoko premišljeno, duhovitije izrogano nego iz dna duše in globokega prepričanja črpano. Tako se njih razgovor ni kretal samo okoli ene misli, nego se je motal v bitrih prehodih in hipnih skokih med šalo in smehom, ne brez grizljivosti in frivolnosti, ki pa je bila diskretna in delikatna.

— Vse mi je razumljivo, toda usmrčenja kralja in kraljice moje srce ne more pojmiti.... oprostite! — je dejal župnik, ko so omenili tudi strahote francoske revolucije.

— Srce je sploh najslabši filozof, prečastiti, — ga je smehljaje zavrnil Murat. — V Avstriji marsičesa ne morete razumeti, ker vam razum namenoma zasenčujejo z lažmi, vas terorizirajo ali pa apelirajo le na vaše čuvstvo. Če bi vam pa povedali vselej čisto istino, bi nas razumeli izlahka in se z nami zlagali.

— Katoliško načelo je: kralji so nam postavljeni od Boga in le po njegovi volji! — je odvrnil Wenigar. — Njim moramo biti pokorni in zvesti, četudi nam delajo krivico.

— Tudi Neron, Kaligula, Galba, Karakala in drugi so bili od Boga? — je vprašal častnik. — Ali mislite, da so ti vršili svoja zverstva tudi po božji volji?

— Božja volja je bila, da so revolucijonarji te bestije ubili in rešili državo njih steklega krvološtva! — je dejal tovariš.

— Temne, nerazumljive so božje poti, in le Bog ve, čemu in zakaj je poslal človeštvu tudi take vladarje, — je ugovarjal župnik.

— Od Boga je vse na zemlji in po njegovi volji žive škorpijoni in modrasi, slavci in ovce, tigri in arabski konji, — je dejal Murat.

— Božja volja pa je in človeštvu le v korist, ako škorpijone, gade in zverjad pobijamo in zatiramo.

— Gotovo!

— Od Boga so rojeni kralji, a od istega Boga so ustvarjeni tudi narodi, — je nadaljeval Murat. — Kadar nastane med kralji in njih narodi konflikt, pa je gotovo božja volja, da zmaga narod, ki je na zemlji najvišji suveren.

— Narod ne pozna suverena nad seboj! — so pritrjevali častniki.

— Vladar vrši oblast le v narodovem imenu, zakoni so le odraz narodove volje in le tej lastni volji se narod pokorava. Vladar je le čuvar zakonov in ustave, ki jo postavi narod! Vladarska čast in oblast je torej le stvar zaupanja. Ako pa je kralj to zaupanje zapravil, pogazil zakone in prelomil ustavo, je izgubil tudi svojo oblast, in suvereniteta je prešla zopet v roke naroda. Ako se hoče tak vladar z lažmi, zvijačami in celo s silo upreti narodu, pristaje narodu pravica, da to silo odbije s silo ter da ravna z njim po zakonih tako, kakor z vsakim drugim, le manjšim zločincem!

— In to je Francija storila! Žal, le prekasno! Za nami store isto še drugi narodi! Tudi Angleži in Rusi so delali tako! — so vzklikali častniki. Mladenič koncem mize pa je dvignil čašo in z zanosom zakipel:

Navdušeno so se mu pridružili tovariši, ko je nastalo pred župniščem živo govorjenje, vzklikanje, ropot, rožljanje in nato bobnanje. Straža je stopila pod orožje in nekoga pozdravljala.

— To je Bernadotte! — se je razveselil Murat, šel naglo k oknu ter potrdil: — Da, on, on!

— Zdrav, Franconi! — je zaklical nekdo pred hišo.

— Zdrav, Jean! — je odgovoril Murat, ki so mu nadeli vojaki priimek "Franconi", in hitel svojemu šef-generalu nasproti.

V obednico je stopil dolg, okoli trideset let star mož, Jean Jules Bernadotte, divizijski general in vrhovni poveljnik francoskih polkov, ki so prodirali preko Kranjske na Koroško. Brezobzirno demokratski republičan se je izražal tudi v njegovi preprosti uniformi in v široki trobojni šerpi, ki se mu je ovijala v svobodnih naborih okoli pasu. Prvo, kar je opazil župnik Wenigar na njem, je bila ta šerpa, potem njegov preveliki, dolgi in mogočno zakrivljeni nos ter velike, črne in izredno žive oči. Ni bil lep ta general, a njegove bistre oči, njegovi gosti, črni kodri, ki so se mu valovili preko ušes in daleč preko vratu, njegova majhna, ženska usta, visoko nazaj viseče čelo in mehka, okrogla brada.... vse to ga je delalo sila prikupnega. Kakor mlajši tovariš Murat je bil tudi Bernadotte obrit in brez brk ter je nosil le do podbradka sezajoče košate črne zalisce.

Naglo in prijazno je stisnil Muratu roko in se obrnil takoj k župniku.

— Gospod Hueber mi je pokazal k vam, prečastiti, — je dejal; — ne zamerite, da vas motim v vaši gostoljubnosti! — in podal mu je obe roki. — Že vidim, da se mojim tovarišem godi v vaši hiši bolje, kakor svatom v Kani galilejski.

Nato šele je pozdravil ostale tovariše. Wenigarju se je zdelo, da vlada med njimi najtopleše prijateljstvo in da ne poznajo v šaržah nikakega razločka. Bernadotte se je z njimi šalil, sedel na povabilo župnikovo v sredo mednje, in ko je postavil župnik predenj polno čašo kot temna kri rdečega vipavca, jo je general dvignil visoko predse, pogledal skozi steklo in dejal:

(Dalje prihodnjič.)

Za vsebino oglasov ni odgovorno uredništvo naših listov.

Za kratek čas.

Velika skrb.

— Ali ni to čudno, da nam ravno največje malenkosti delajo največje skrbi?

— Res je! Če grem zvečer iz krčme domov, me še nikoli ni skrbelo, če najdem hišna vrata, zmerom me pa skrbi, kako bom spravil ključ v ključavnico.

Pred sodnijo.

Sodnik: — Ali ste bili že kdaj kaznovani zaradi prehitre vožnje?

Izvošček: — Ne — ampak osem dni sem bil zaprt zaradi prepočasne vožnje.

Sodnik: — To vendar ni mogoče! —

Izvošček: — Pa je le res! Če bi bil prehitro vozil, bi me ne bili vjeli, ko sem podrl nekega policaja.

Pri advokatu.

Tožnik: — Povejte mi po pravici, gospod doktor, kaj mislite, ali dobim svoj denar?

Advokat: — Mislim, da ga bova dobila.

Dober odgovor.

Koristka: — Veste.... gospod doktor.... Vi se mi prav dopadete.... in .... no, ne bo vam žal.... veste .... jaz sem jako razumna, zvesta.... in zelo poštenega življenja....

Čestilec.. — Ali ljuba gospodična, za razumnost, zvestobo in pošteno življenje imam jaz vendar že svojo ženo....

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Marija Kraljica	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50¢, oba	$1.00
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 2. zvezek po	—.60
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.30
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevous	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.80
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.20
Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.30

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem že vračunana.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Smrt na bojnem polju. Padel je na bojišču v Smuli pri Pšerovsku v Galiciji absolvirani eksportni akademik enoletni prostovoljec c. kr. pešpolka št. 58 Milan Planinec iz Ljubljane. Dalje so padli: Maketa, Bremec in Kastner ter kadetni aspirant Štefan Kočevar. Vsi so služili pri 27. domobranskem pešpolku in vsi so bili zadeti v glavo. To so prve žrtve po enem mesecu pri tem domačem pešpolku.

Vojaki so umrli. V raznih ljubljanskih bolnišnicah so umrli sledeči vojaki: Josip Kobaliček, pešec. — Josip Homolka, pešec. — Josip Horak, pešec. — Janez Kuruc, pešec. — Karel Kunert, pešec. — Josip Frodl, pešec. — Ciprijan Francek, pešec. — Andrej Kotroco, pešec. — Ernest Laufke, pešec. — Janez Končar, vojaški delavec. — Ivan Tatzl, vojaški voznik. — Fran Šošolik, četovodja. — Demeter Kanda, četovodja. — Luka Ivančany, topničar gorskega topništva. — Ivan Dragun, domobranec.

Redek slučaj. Iz Dol pri Litiji poročajo: Stara mati Elizabeta Poglajen je iskreno molila, da bi vnuka Antona Dolenc, ki je bil na bojišču, še videla pred smrtjo. Nihče se ni nadejal, da bi ji bila prošnja uslišana; toda ženica je bila uverjena, da pride kljub temu, dasi že dolgo ni bilo nobene vesti o njem. In res pride nepričakovan kot ranjenec domov. Stara mati, ki ji je že 90 let, ga spozna. Ko izpregovori ž njim nekaj tolažilnih besed, mu seže v roko in kmalo začne umirati. Res redek slučaj!

Fotografiranje neznanih umrlih vojakov. Te dni se razpošlje prva izdaja, odslej perijodično izhajajočih tabel s fotografijami neznanih umrlih vojakov in v spremstvu armade se nahajajočih civilnih oseb po enem izvodu na vsa c. kr. okrajna glavarstva in na mestni magistrat v Ljubljani na vpogled vsem interesiranim osebam.

Podpore vpoklicanim. Do konca junija t. l. se je družinam vpoklicanih na Kranjskem izplačalo podpore 10,136,606 K 30 v.

8312 vreč se je oddalo pri ljubljanskem mestnem magistratu za vojne namene. Nadaljni darovi se še vedno sprejemajo in se bodo izročili v navedeno svrho kompetentni oblasti.

Umrla sta v Ljubljani: Karol Bechman, poslovodja tvrdke Kirbisch. — Rosanda Ribič, hči brivskega pomočnika, 1 mesec.

V vodnjaku se je vtopila 8 in pol leta stara Franja Barbiš, hči posestnika v Šembijah v okraju Ilirska Bistrica.

Toča. Iz Brezovice poročajo: Toča je pobila vse jesenske pridelke od Lukovškega postajališča do srede vasi Log, potem vas Pleševico, Vnanje Gorice. Ajda je vsa uničena, koruza razbita, fižol v zemljo zabit.

Mestna aprovizacija ljubljanska ima sedaj svoje skladišče v cerkvi sv. Jožefa (nova jezuitska cerkev), zakristija je preurejena v pisarno. V cerkvi so napravljeni tiri za premikanje vozov.

Mestno otroško igrišče. V Lattermanovem drevoredu za buffetom hotela Tivoli, ali tik ob ljubljanskem pratru, se je napravilo na predlog občinskega svetovalca I. Štefeta v zadnji seji magistratnega gremija lepo otroško igrišče, ki ga je mesto že dlje časa potrebovalo.

Posredovalnica za goriške begunce v Novem mestu, podružnica ljubljanske posredovalnice, ki obsega občine Novo mesto, Šmihel-Stopiče, Prečno in Št. Peter, ima namen podpirati pribežnike iz vojnega ozemlja goriškega, ki so se naselili v namenjenih občinah, in tako nekoliko razbremeniti ljubljansko posredovalnico.

ŠTAJERSKO.

Padel je na bojišču kadet 29. domobranskega pešpolka Rudolf Vračko, rodom Štajerc.

Ranjen je bil na bojišču poročnik 20. domobranskega pešpolka Alojzij Majhen, rodom Štajerc.

Nesreča na železnici. Pri postaji Logatec je povozil vlak 36letnega vojaka Antona Brenkoviča iz Pobrežja pri Ptuju. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico, kjer je še isti dan vsled izkrvavenja umrl.

V italijanskem ujetništvu se nahaja Josip Vorbach iz Celja.

Podpore vpoklicanim. Do konca junija t. l. se je družinam vpoklicanih na Štajerskem izplačalo podpore 21,955,547 K 53 v.

Oproščanje od črnovojne službe. Graški listi poročajo: Slednji čas se dogaja, da se prošnje za oprostitev od črnovojne službe vlagajo na nekompetentne oblasti, povečini neposredno vojnemu ali domobranskemu ministrstvu. V tem oziru je treba pojasnila. Prošnje smejo vlagati le industrijelna podjetja, in sicer potom politične oblasti (magistrata, okrajnega glavarstva) na c. kr. vojaško poveljstvo v Gradcu. Industrijelna podjetja, ki zalagajo vojno upravo s svojimi izdelki, smejo prošnje za oprostitev od črne vojske le tedaj predlagati neposredno vojnemu ministrstvu, če imajo za to posebno pismeno dovoljenje omenjenega ministrstva. Prošnje, ki se ne vlagajo pravilnim potom, se ne rešujejo.

KOROŠKO.

Podpore vpoklicanim. Do konca junija t. l. se je družinam vpoklicanih na Koroškem izplačalo podpore 7,103,671 K.

Podajanje rok. Iz Beljaka poročajo: Ker se je z vojaki zavlekla sem kolera in se vedno množe novi slučaji, si ljudje v Beljaku in okolici ne podajajo več rok in večkrat celo kolegi ne več, ker ni higijenično, kakor se izražajo. Vsak vidi v bližnjem nevarnega bakcilonosca in zato se ga rajši ne dotika. Časi so res kritični in gotovo je potrebna največja opreznost, a za sedaj podajamo še lahko roke našim znancem in znankam, saj razglasa ni še bilo, da je to iz zdravstvenih ozirov prepovedano.

Opozoritev. Deželna vlada naznanja, da so skladišča, shranjevališča in važne naprave radi preprečitve atentatov strogo zastražene. Zato se občinstvo opozarja, da ne bi prihajalo preveč blizu omenjenim napravam in na klic vojaške straže se mora vsakdo takaj ustaviti in legitimirati.

PRIMORSKO.

Padel na bojišču. Dne 30. avgusta je padel, zadet v prsi, priljubljeni nadporočnik v rezervi Avg. Trojanšek, začasno od 17. pešpolka prideljen 7. pešpolku. Pokopan je bil 31. avgusta na vaškem pokopališču v bližini bojne črte. Pokojnik je bil kot poštni uradnik v Trstu delaven narodnjak. Gimnazijo je dovršil v Kranju.

V italijanskem ujetništvu se nahaja Milan Kolar iz Nabrežine absolviran jurist. Z njim sta tudi učitelj Lojze Bravničar iz Tolmina in praporščak Jože Vorbach iz Celja. Ujetniki v Italiji so ločeni po narodnosti.

Slovenski duhovniki na Goriškem in Italijani. Anton Baloh, dekan kanalski, je med odhodom na Kranjsko pripovedoval iz gotovih virov, da so Italijani pustili drežniškega kurata Josipa Kalino na njegovem mestu, ljubučenskega kurata Ivana Lebna so premestili v Breginj in odvedli v ujetništvo gorenje-poljskega vikarja Ivana Franketa.

Doma je ostal. Župan Obljubek je zagotovo ostal v Brdih in ni torej na Gorenjskem, kakor se je svoječasno poročalo. Ostal je na domu v Krasnem pri Kojskem z ženo in sinom Dragotinom. Hčerke je odposlal začasno na Štajersko. Drugi sin Stanko se pa nahaja v Brežah na Koroškem, kjer poseča kot enoletni prostovoljec častniško šolo.

Podpore vpoklicanim. Do konca junija t. l. se je družinam vpoklicanih na Primorskem izplačalo podpore 32.639,294 K 2 v.

Prepoved. Vojaška oblast je prepovedala goriškemu županstvu izdajati "Passierscheine" veljavne za Podgoro, Pevmo, sploh za desni breg Soče. Ljudje so prihajali tako v najbližjo okolico strelskih jarkov in se tako po nepotrebnem stavili v smrtno nevarnost. Res je, da imajo mnogi še dosti blaga na domu, a sedaj potrpljenje. Zgodilo bi se prav lahko, da otvorijo Italijani tistikrat ogenj in dotični je za gotovo izgubljen.

Umrl je v Dolenji Vrtojbi Fran Mozetič v 60. letu svoje starosti. Bil je po poklicu zidar.

Z apnom škropijo ulice v Gorici, da bi kolikor mogoče bili dobro zavarovani pred boleznimi. V Gorici imajo sedaj malo slučajev kolere, medtem ko se je pa v nekaterih vaseh gori po dolini precej razširila.

Koliko kruha dobi v Trstu posamezna oseba. Tržaška aprovizacijska komisija je začasno določila, da se daje na izkaznice za eno osebo pol štruce, na izkaznice za 2 do 3 osebe eno štruco, na izkaznice za 4, 5, 6 in več oseb po dve štruci kruha.

Cena petroleja v Trstu se je zaenkrat določila na 66 vin. liter za Trst in 68 vin. liter za deželo. Aprovizacijska komisija pa upa, da bodo v kratkem dospele večje količine petroleja na trg, da bo mogoče zadostiti vsem potrebam in tudi znižati cene na prejšnjo stopinjo.

Naš tren ob Soči. Napočilo je solnčno jutro z jasnim nebom, na katerem ni bilo skoro nobenega oblačka. Mlečnat puh je ležal nad goriško kotlino; toda žareče solnce ga je kmalo prodrlo. Izvzemši mojo stotnijo, ki je prevzela dve bojnostražni mesti pri Boskinu ob Soči, h kateri strmo pada gora Sv. Mihaela, ključ Dobrdobske planote, je užival naš bataljon par dni počitka v rezervi ter bil nastanjen le malo kilometrov za bojno črto v neki napol razstreljeni in zgoreli vasi, ki jo je italijanska artilerija grdo zdelala. Umetna iznajdljivost naših ljudi je to zanikarno gnezdo tako uredila in popravila, da je mogel v njem ležati cel naš bataljon tako mehko in varno kakor v Abrahamovem naročju. Nekoliko tesno je seveda bilo, in kjer je bilo pravzaprav prostora samo za dva, se jih je stiskalo po šest. Jesti tako blizu ob sovražniku ni bilo ne premalo ne preveč, namreč vedno ravno toliko, da se je vsak vojak ob vsakem kosilu do sita najedel. Toda hrana, ki se je skuhala v omenjenih bakrenih stotnijskih kotlih, je bila večinoma dobra in izdatna, tako da je tudi po vseh pravilih in predpisih lačen vojaški želodec prišel na svoj račun. In sedaj, za časa odpočitka, ljudem niso bili zagotovljeni samo dvojni deleži na bojišču pečenega komisa, marveč tudi dvojni deleži mesa in drugih imenitnosti, ki jih je mogel preskrbeti iz Gorice naš proviantni mojster in njegovi manipulanti. Tako dobro se nam seveda ne godi ravno vse dni tu dol ob Soči, to so pač posebno lepi dnevi za nas, vendar pa menim, da bo doma vzbudilo zadoščenje in pomirjenje- ako povem, da je ostal naš bataljon v dosedanji italijanski vojni samo enkrat, in sicer oba huda dneva dobrdobske bitke, brez vojne kuhinje in zadostne oskrbe. To so bili težki dnevi stiske, toda vsi so vedeli: vstrajati moramo in obdržati postojanko za vsako ceno. In nihče ni godrnjal. Tistih par kruhov, ki jih je bilo dobiti, so ljudje med seboj razdelili, nato pa s stisnjenimi zobmi, med viharjem in nalivom planili, planili nad obsovraženega Italijana. Moralo je iti in šlo je. Drugače pa nismo bili noben dan brez gorke juhe, brez mesa in kave, tudi ob dneh najhujših nalivov ne. Praznično pri tem seveda ni bilo vselej, in vi doma, za belo pogrnjeno mizo, si kljub vsem slikam po listih ne morete predstavljati, kako bedno kosimo tu včasih med vihro in nevihto ali v žareči solnčni vročini in sredi dušečih oblakov cestnega prahu. Zato je pač vojna. Toda kakšno ogromno delo in red, kakšna točnost in temeljitost vlada za našo fronto noč in dan, da se vse tako mojstrsko vjema, kakor bi bila najenostavnejša reč na svetu trajno do sita prehranjevati stotisočero vojsko, in to v deželi, ki je vsled izpraznitve močno razljudena. Tren pač vse zmore. Kako to napravi, je še danes za večino uganka, toliko je pa gotovo, da more.. Nepremagljivih težav zanj ni, njegova sposobnost raste z zahtevami; o tem smo vsi trdno prepričani, to smo izkusili v dobrih in slabih časih. Ponoči, ko ležimo zunaj na straži trdo ob sovražniku ter napenjamo vse čute, da bi nam ne ušel noben gib, noben glas v temini pred nami, slišimo v nočni tihoti do ranega jutra daleč za seboj težko drdranje in ropotanje brezštevilnih tovornih voz in avtomobilov in, če ni vetra, tudi stopicanje in topotanje tisočev tovornih živali, ki se po vseh cestah in potih pomikajo iz goriške kotline proti Dobrdobski planoti. Potem vemo: to je avstrijski tren. Ta vlači in vozi ter nosi skupaj z neutrudnimi rokami vse, česar potrebujemo, ako hočemo vstrajati in zmagati: municijo za Italijane tu spredaj, pa kruh, meso, mast in sol in kdo bi vedel, kaj še vse za nas. Potem smo pomirjeni in vemo, da stoje za našim hrbtom tisoči in tisoči zvestih tovarišev, ki skrbe za nas; sejejo s polnimi pergišči, da moremo mi mlatiti.

Po cesti, ki se za vasjo vije gor na planoto, drdra v brezkončni vrsti tren. Voz za vozom, tesno drug za drugim, visoko naloženim z vsem, kar potrebujemo mi borci na fronti: kruh, krompir, kava, moka, sladkor, oves. Potem avtomobilne kolone z artilerijsko municijo, avstrijski, nemški, belgijski in francoski vozovi. V vsakem sede v svojih usnjenih jopičih vozniki, bradati možje in mladi fantje, toda v svoji službi kažejo vsi toliko poguma in drznosti, toliko prisotnosti duha, prevdarnosti in sposobnosti, kakor ne bi jim bil tega pred vojno nihče zaupal. Ti avtomobili, okrašeni mnogokrat z avstrijskimi in nemškimi zastavami, ropotajo po dobrih in slabih potih ter prihajajo malone v ognjeno črto; čete, ki se nahajajo na maršu, jih seveda preklinjajo, ker morajo za njimi požirati prah in bencinov smrad, toda baterije tu gori na dobrdobskem robu jih hrepeneče pričakujejo. Potem pridejo poljski topovi, ki jih težko vlečejo po štirje pari konj; vojne kuhinje, ki nimajo nič manj važne in nujne naloge kakor topovi, za katerimi se v trenu spokojno pomikajo; bolniški vozovi z zastavami Rdečega križa in konečno zopet tovorni vozovi v strahovito velikem številu. Umazani in nelepi, a neverjetno vstrajni in močni konji potrpežljivo vlečejo težko breme in čut mišljenja ter pomilovanja mora navdati vsakogar, ko vidi te suhe, uboge živali, ki sedaj že dolge mesece nimajo nobenega počitka ne miru ter neugnano sodelujejo z nami, preje v poljski zimski vihri, sedaj pa v južni vročini, vedno tiho in udano. In ob cestnem robu korakajo oddelki čet, v strumno strnjenih vrstah in strogem redu, resnost v pogledih in obrazih in pa samozavest izkušenega vojščaka, poveljujoči častniki dostojanstveni in molčeči, vsi pa polni volje, da zmagajo.

DALMACIJA.

Podpore vpoklicanim. Do konca junija t. l. se je družinam vpoklicanih v Dalmaciji izplačalo podpore 24.526,766 K 18 v.

HRVATSKO.

Padlih vojakov je na zagrebškem pokopališču pokopanih 409 in 35 ujetnikov.

IŠČE SE 8 zanesljivih zastopnikov; delo je stalno, plača povoljna. Že od početka izven Pennsylvanije živeči se ne sprejmejo. Prednost imata oba spola. Pišite: Liberty, Box 158, Wilkinsburg Pa. (20-26—10)

SAMO DO 31. OKTOBRA.

Do konca tega meseca smo se odločili razprodati po ZNIŽANI CENI ŠE 6000 AKROV naše NAJBOLJŠE ZEMLJE v kosih od 40 do 160 akrov skupaj, ki ležijo ob glavni železniški progi in postaji ter ob mestu Wausaukee, Wis., Marinette County, ki nudi vse potrebne ugodnosti, kakor: šole, cerkve, trgovine, mlekarne, žage, banke in mnogo drugih industrijelnih podjetij, in kjer je tudi že lepo število rojakov slovenskih farmarjev naseljenih.

NAVADNA CENA omenjeni zemlji je od 20 do 35 dolarjev na aker, a DO KONCA TEGA MESECA jo zamorete kupiti po ZNIŽANI CENI, in sicer **od $10 do $18 aker.** Kupni pogoji so: $100 ali več na vsakih 40 akrov, ostalo na letne obroke po dogovoru.

Ne zamudite te ugodne prilike, ker se vam ne bode nudila nikdar več. Podrobnosti in pojasnila dobite brezplačno. Pišite, ali bolje pridite, dokler so znižane cene v veljavi, na:

A. MANTEL,
Wausaukee, Marinette Co., Wis.
(16,18,20,22,25,27—10)

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda',

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
ki jo priredi
društvo sv. Barbare štev. 54
v Greensburgu, Pa.,
v soboto dne 23. oktobra
v dvorani Mrs. M. Miheuc
na Haydenville.

Tem potom vljudno vabimo vsa sosedna društva ter posamezne rojake in rojakinje iz okolice, da bi se v obilnem številu udeležili naše veselice.

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za možke 50¢ in ženske so pa vstopnine proste. Pripravljen bo tudi sveži ječmenovec in dober prigrizek.

Torej na svidenje dne 23. okt.!
(19-20—10) ODBOR.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik
JOHN KUMŠE,
ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.
S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

Vodnik sreče.
Zdravniška knjiga, kako se hitro dema odraveti vseh bolezni, posebno spolnih.
Vsakemu zastonj.
J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

IŠČEM

dobrega moža v starosti od 30 do 40 let, ki se razume v gospodarstvu in pri konjih. Znati mora tudi nekoliko angleški jezik. Glede plače se domeniva ustmeno ali pismeno. Pišite na:
Mrs. A. F. Gorianz,
R. F. D. 3, Mount Kisco, N. Y.
(19-23—10)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

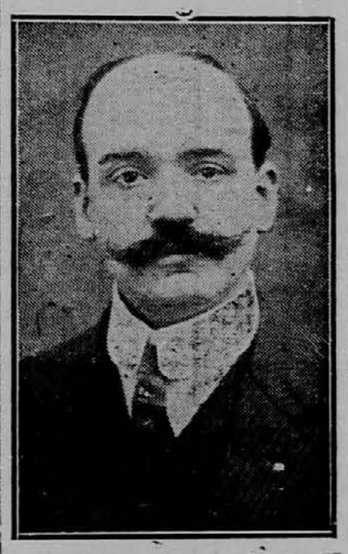

Mr. IVONKO JAKŠE,
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati toradevna potrdila.
Sedaj se nudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.
Upravništvo "Glas Naroda"

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:
"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:
Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

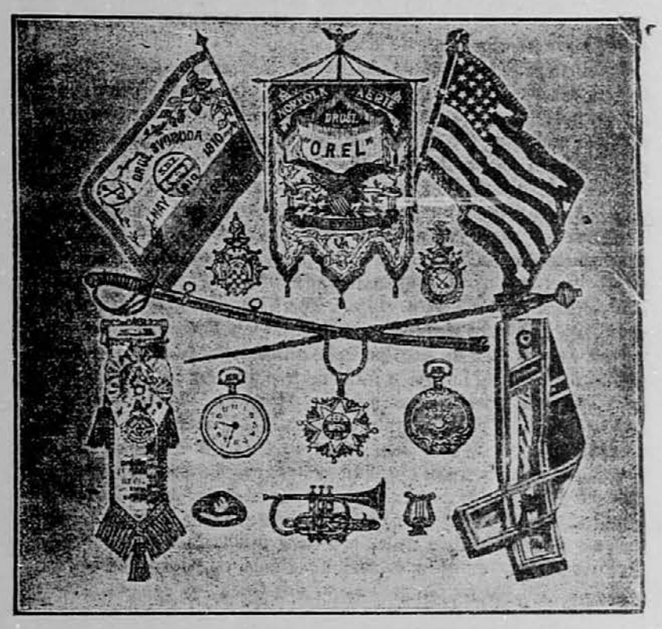

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti barjak ali kakšno drugo zastavo, znamenje, odbane inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da ne boste mene zaprosili za ponudbo. Vam stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

50,000 KNJIŽIC

POPOLNOMA ZASTONJ

Vsak moški bi moral takoj pisati po eden izvod naše zelo **zanimive knjižice.** Možje, ki se hočejo ženiti, možje, ki so bolni, slabi, nervozni, onemogli in izčrpani — možje, ki ne morejo delati niti uživati v polni meri, kar jim življenje nudi, vsi ti možje bi morali čitati to **koristno zdravniško knjižico.** Iz te knjižice je razvidno, kako moški uničujejo svoje zdravje in življenje, kako se nalezejo raznih bolezni, in kako se zopet lahko povrnejo k **zdravju, moči in kreposti** v kratkem času in z majhnimi stroški. **Ako torej želite biti možje med možmi — zdravi, močni in krepki** — v tej knjižici lahko najdete nasvete, ki vodijo do tega.

POT K ZDRAVJU, MOČI IN KREPOSTI.

Ali trpite

na sifilisu ali zastrupljenju krvi, **kapavici, živčni slabosti,** na **spolno-urinarnih** in drugih **nalezljivih boleznih, naduhi, neprebavnosti, zapeki** ali **konstipaciji, kataru, zlati žili, reumatizmu,** ali na **želodčnih, mehurnih** in **ledvičnih boleznih?**

Imate li bolečine v križu in v sklepih ali zgibih, glavobol, izgubo teka, kislino v želodcu, riganje, žolčno riganje, pogosto bljuvanje, umazan jezik, smrdečo sapo, črne kolobarje okrog oči, slabo spanje in grde sanje? Ali se hitro vznemirite, ustrašite, razburite, razjezite in padete v slabo voljo? Ali ste nervozni in utrujeni ob jutrih, plašni ali boječi v družbi, obupani in žalostni? Naša **brezplačna knjižica** vam pove vse, kar se tiče teh bolezni, v vašem maternem jeziku, da lahko vsakdo razume in se okoristi z **nasveti** in podatki, ki jih vsebuje.

Zaloga znanosti je, in vsebuje ravno tiste stvari, ki jih bi moral znati vsak moški — mlad in star, bogat in reven, oženjen in samski, bolan in zdrav. Zapomnite si, da je ta knjižica **popolnoma zastonj;** mi plačamo tudi poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena in vsledtega nihče ne ve, kaj je notri, kakor samo tisti, ki dobi. Zapišite vaše ime in naslov razločno na spodnji **kupon,** izrežite in pošljite nam.

POŠLJITE KUPON ZA KNJIŽICO ŠE DANES.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 700, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me Vaša ponudba glede **brezplačne zdravniške knjižice** in želim, da mi takoj pošljete en izvod.

IME .....
STEV. IN ULICA ALI BOX .....
MESTO ..... DRŽAVA .....

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

27 (Nadaljevanje)

Jokala sem za to ljubeznijo dolge in dolge noči ter molila uro za uro kot za drago, umirajoče, srčno ljubljeno bitje. In ozirala sem se za pomočjo ali nasvetom v tej svoji veliki stiski, za zdravilom za vašo bolno ljubav. Vsako skrivno sredstvo, o katerem mi je prišlo na uho, da je ljubezensko sredstvo, sem pomešala z razdvojenim srcem v vašo jutranjo in večerno pijačo. Položila sem vaše prsne obkladke trikrat zaporedoma v svetlobo naraščajočega meseca ter čitala nad njimi poročni psalm in s svojo lastno krvjo sem naslikala nad našo posteljo trinajst src nad križem. Vse to pa brez uspeha, moj gospod soprog, kajti vaša ljubezen je bila bolna na smrt. — Vidite, tako se vas je ljubilo....

— O ne, Marija, moja ljubezen ni mrtva, ona je vstala iz groba. Poslušajte me, moje srce, poslušajte, kajti jaz sem bil udarjen s slepoto, z blaznim poželjenjem po veličini. Sedaj pa, Marija, klečim zopet pred vašimi nogami in vidite, zopet prosim za vašo naklonjenost s prošnjami in prisegami. Ah, moja ljubezen je bila kot omahljivo dete. Sedaj pa je vzrasla v moža. Brez skrbi se lahko zaupate njenim rokam in prisegam vam pri svetem križu in možki časti, da vas ne bom nikdar več zapustila....

— Molčite, molčite, kaj more to sedaj pomagati?....

— Pa mi vendar vrjamite, Marija!

— Pri živem Bogu, — jaz vam vrjamem in ni ga vlakna, ni je niti dvoma v moji duši. Popolnoma vam vrjamem, da je vaša ljubezen velika in močna, a — moja! To ste zamorili s svojimi lastnimi rokami, ona je mrlič in naj še tako glasno kličete, ne boste je nikdar, nikdar več vzbudili v življenje....

— O da, Marija.... Vi vašega plemena.... Jaz vem, da je najti med vami take, ki vedno zopet pridejo in naj jih mož spodi od sebe z breami. Vrnejo se in vrnejo, kajti njih ljubezen je močnejša kot so vse rane.

— Da, to je resnica, moj gospod soprog in jaz — jaz sem taka ženska, to lahko veste! A vi, — vi niste pravi mož!

* * *

— — — * — — — Bog naj drži svojo zaščitno roko nad teboj, moja prisrčno ljubljena sestra in naj ti bo dober in obilen dajalec vsega, kar je zaželjivega tako za tvoje telo kot za tvojo dušo, kar ti želim prav od srca.

Srčnoljubljena sestra, ki si mi bila edina dobromisleča prijateljica izza mladosti, tebi hočem sedaj popisati, kake lepe sadove mi je prineslo moje povišanje v stanu, ki naj bo proklet od dneva svojega početka. To povišanje mi je namreč prineslo le zdražbe in ponižanja in vse v obilni meri.

Postalo mi je povišanje, a v nasprotni smeri, kar boš slišala sedaj, moja srčno ljubljena sestra, dasiravno ti je bilo že preje deloma znano. Gotovo je moja draga sestra že izvedela od svojega dragega moža, da je bilo že takrat, ko smo stanovali na Zeland, razmerje med menoj in mojim finim soprogom precej mrzlo. Sedaj na Norveškem pa tudi ni postalo iskrenejše. Proti meni se je tako obnašal, da je skoro nevrjetno, a bilo kljub temu pričakovati od tako lepega fanta. Jaz pa sem se zelo malo brigala za njegove umazane galanterije, kajti te me v nobenem oziru ne brigajo, ker imam že dalj časa do njega tako majhno ljubezen, da bi zadostovala, da ze ohrani pri življenju bolno račico. Radi mene pa prav lahko hodi za konjederko, kar dela sedaj in to na tak način, da se človek vprašuje, če ni morda obseden od vraga. To pa se je pričelo onega dne, ko je prišel k meni s finimi besedami ter svetimi obljubami ter hotel od mene, da bi bilo vse zopet pri starem. Jaz pa ga zaničujem ter se mi studi v dno duše, kar sem mu tudi z besedami povedala. Rekla sem mu, da se smatram predobro za njega. Tedaj pa je šele pričel noreti, kajti če je vragu premrzlo, si zakuri. Raditega mi je naenkrat prižgal pravo peklensko kopalnico na ta način, da je privlekel na grad celo kopo nesramnic in vlačug ter jih na najbolj slovesen način pogostil s pijačo in jedjo. Pri tem je uporabljal moje umetno vezene damastne prte, katere sem podedovala po svoji pokojni materi.

Moja srčno ljubljena sestra! Nočem te predolgo mučiti s to nesramno kompanijo. Grdo pa je, da sede v sobi kraljevega namestnika ženske, katere bi se moralo, če bi šlo po pravici, pognati z bičem iz mesta in dežele. Rečem, da je to nezaslišano grdo ter želim, da bi prišlo to na uho njegovega kraljevskega veličanstva, ki bi nato prijel Ulrika Frederika malo v roke. Najlepše njegove čine proti meni ti nisem še povedala. Ti so čisto novi, ker so se dogodoli šele včeraj. Poslala sem k nekemu trgovcu, naj mi dopošlje nekaj svile, katero sem potrebovala. Trgovec pa je pustil odgovoriti, da je kraljevi namestnik prepovedal dati kaj na kredit. Enako poročilo je prišlo od drugih trgovcev in na ta način je napravil, na nimam v celem mestu nobenega kredita, dočim sem prinesla v njegovo hišo tisoče in tisoče državnih tolarjev. Pa za sedaj nič več o tem. Bodi vedno Bogu priporočena in naj mi pošlje vedno dobro vest o tebi.

Na gradu Ageerhuss, 12. decembra 1665.

Tvoja vsaki čas zvesta sestra

Marija Grubbe.

Visokorodni gospej, Anamarija Grubbe, soprogi Sti Hoeg, sodniku na Laaland, moji srčni sestri, prijazno v roke.

— — — * — — —

* * *

Bog naj te ohrani v svojem varstvu, moja srčno ljubljena sestra, sedaj in vedno, kar ti želim iz odkritega srca. Molila bom pa vedno, da dvigne tvoje razpoloženje.

Tvoje pismo mi je prišlo v roke, popolnoma nepoškodovano in neodprto ter povzemam iz njega z žalostnim srcem sramoto, katero ti dela tvoj soprog, kar je velika krivica njegovega kraljevega veličanstva. Pa se nikar preveč ne prenagli, moja jarčica, kajti dosta vzroka imaš za potrpljenje, ker ti je odkazan visok prostor, katerega bi ne bilo dobro izgubiti in katerega je treba skrbno varovati. —

Dasiravno hodi tvoj soprog naokrog ter zapravlja veliko imetja, je vendar to kar zapravi, njegova lastnina, dočim je moj soprog in zapravljivec zapravil moje kot svoje. Žalostno je, da zapravlja in razsipa mož, ki bi moral držati skupaj, to, kar je nama obema zaupal Bog. Če bi me hotel Bog ločiti od njega, bi bila to velika dobrota za mene, za katero bi mu ne mogla biti dosti hvaležna. To bi se pa prav lahko zgodilo, ker nisva bila zadnja leta prav nič skupaj. Moja drago ljubljena sestra pa naj pomisli, da bo njen soprog zopet prišel k pameti in da ne bo vsega zapravil z zanikrnimi ženskami in slabimi ljudmi. Ker mu pa njegov urad daje velike dohodke, naj ne bo tvoje ljubo srce vznemirjeno vsled njegovega zapravljanja ali vsled njegovega obnašanja. Bog bo vse izboljšal, v kar verujem. Bodi pametna, moja jarčica, in jaz ti želim tisoč dobrih noči.

Tvoja zvesta sestra, dokler bom živa

Anamarija Grubbe.

Von Wang, 6. februarja 1666.

Madami Gueldeloewe, moji dobri prijateljici in sestri, prijazno pisano.

— — — * — — —

* * *

Bog naj drži svojo zaščitno roko nad teboj, moja srčno ljubljena sestra ter naj ti bo dober in obilen dajalec vsega, kar je zaželjivo tvojemu telesu in tvoji duši. To ti želim iz vsega srca.

Srčno ljubljena sestra! Star pregovor pravi, da ni nikdo tako blazen, da bi ne imel med Janezom Krstnikom in sv. Petrom in Pavlom svetlega trenutka. Moj fini gospod soprog pa ni še prišel k pameti ter je postal še desetkrat bolj blazen. Vse, kar sem ti preje pisala, je le otročja igrača proti temu, kar se godi sedaj in kar je nad vse meje in mere. Vedi, predraga sestra, da je bil v Kodanju — in sramota in nesreča! — Privedel je s seboj eno svojih starih kanalj, namreč Karen, kateri je takoj priredil tukaj na gradu stalno stanovanje. Ona se je sedaj postavila nad vse ter vlada vse, dočim se je mene takorekoč postavilo pred vrata. Da, moja draga sestra, moraš mi storiti to ljubav ter izvedeti, če se hoče moj dragi oče zavzeti za mojo stvar, če bom pobegnila od tu.

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c. „
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
„ 4 gallone (sodček) za $16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • • •

• • DELO OKUSNO. • •

• • • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vele vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: Te knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gostu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v kolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarijiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli knjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO,

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

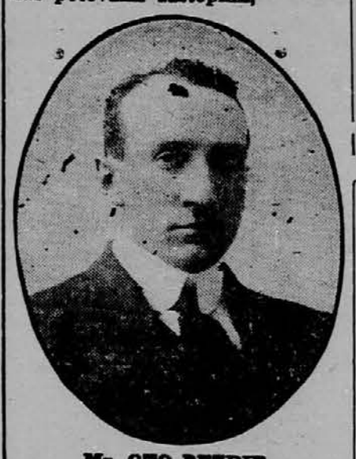

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Bureau of Industries and Immigration" za države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oslepljeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili oslepljeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT

(State Department of Labor)

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 25 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldaj in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, goesti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WANČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 70tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika?

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več redno nimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki na ših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 499 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

TEN TEN

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natahčen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.